

D E T

K G L



B I B

L I O

T E K



FORSKNING
PÅ DET KONGELIGE BIBLIOTEK
Årsberetning 2006

Forskning på Det Kongelige Bibliotek. Årsberetning for 2006 er udgivet af Det Kongelige Bibliotek 2007

Grafisk tilrettelæggelse: Jakob Meile

Tryk: Fihl-Jensen Grafisk Produktion A/S, Frederiksberg.

Omslagsfoto: Det Kongelige Bibliotek, Nørre Allé. Fotograf: Karsten Bundgaard, Fotografisk Atelier, Det Kongelige Bibliotek

Øvrige illustrationer er reproduceret af Fotografisk Atelier, hvis ikke andet er nævnt

Det Kongelige Bibliotek
Postboks 2149
1016 København K
tlf.: 33 47 47 47
e-mail: kb@kb.dk
webadresse: <<http://www.kb.dk>>

Forskningsafdelingens webadresse: <<http://www.kb.dk/da/kb/nb/forsk>>

Oplag: 300 eksemplarer

ISBN: 978-87-7023-009-4
ISSN: 1603-4694

FORSKNING
PÅ DET KONGELIGE BIBLIOTEK
Årsberetning 2006

Forord

Som forskningsinstitution har Det Kongelige Bibliotek til formål at drive forskning inden for bibliotekets opgaver, funktioner, fag og samlinger. Siden 1993 har Det Kongelige Bibliotek berettet om den udførte forskning i et særligt afsnit i institutionens samlede årsberetning, der endvidere indeholder en udtømmende fortegnelse over institutionens og dens medarbejders publikationer, herunder forskningspublikationer.

Årsberetningen for 2006 er den syvende, særskilte årsberetning, der afgives i henhold til Lov nr. 224 af 27. marts 1996 om forskning ved arkiver, biblioteker og museer m.v. og senere udfyldende bestemmelser for Kulturministeriets forskningsinstitutioner. Beretningen omfatter efter ønske fra Det Kongelige Biblioteks Rådgivende Forskningsudvalg institutionens samlede forskningsvirksomhed, ikke alene den del heraf, der er udført af medarbejdere ansat i egentlige forskerstillinger.

Pr. 1. januar 2006 fusionerede det tidligere Danmarks Natur- og Lægevidenskabelige Bibliotek med Det Kongelige Bibliotek, og den nye institution omfatter nu 5 forskere inden for natur- og lægevidenskab. Samtidig reorganiseredes og nybeskikkedes Det Rådgivende Forskningsudvalg.

Blandt de større projekter i 2006 skal fremhæves, at inden for et af Det Kongelige Biblioteks strategiske indsatsområder, musik- og teaterviden-

skaben, udsendtes et omfattende festskrift Musikvidenskabelige kompositioner til Musik- og Teaterafdelingens leder, førstebibliotekar Niels Krabbe med 46 bidrag fra dansk, nordisk og international musikforskning, der viser modtagerens og Det Kongelige Biblioteks centrale placering inden for dansk musikforskning. I både Carl Nielsen Udgaven, Carl Nielsen Brevudgaven og J.P.E. Hartmann Udgaven udkom nye bind. 10 større, afsluttede forskningsprojekter præsenteres i øvrigt særskilt. Et omfattende forskningsnetværk på over 60 deltagere er opbygget med henblik på udarbejdelsen af et historisk-samfundsvidenskabeligt fagleksikon om Danmark under den kolde krig. Antallet af tilskudsfinansierede, domicilerede eller på anden måde tilknyttede forskere har aldrig været højere end i 2006.

Årsberetningen trykkes i lighed med de foregående i samme udstyr som bibliotekets formidlingstidsskrift *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, ligesom den lægges op i sin helhed på Det Kongelige Biblioteks hjemmeside under Forskningsafdelingen. Trykte eksemplarer kan rekvireres, så langt oplaget rækker.

Erland Kolding Nielsen
Direktør

John T. Lauridsen
Forskningschef, dr.phil.

Indhold

1. Indledning	5
2. Status 2006	6
Afsluttede og igangværende forskningsprojekter	
Domicilerede forskningsprojekter	
3. Præsentation af større afsluttede forskningsprojekter	13
The Christina Psalter	
Fotografernes H.C. Andersen	
Herman Bang Netbibliografi	
Anna Anchers pasteller	
Dansk fotografi 1880-1920	
Carl Nielsen Brevudgaven bind 2	
Nazisme og højreradikale i Østrig	
Det danske Finlandskorps 1939-40	
Som Frits Clausen husker det	
Hestes pelsfarve	
4. Forskningsformidling på Det Kongelige Bibliotek	22
Forskningsformidlingsaktivitet 2006	
Redaktion af tidsskrifter, årbøger, serier og samleværker	
5. Udarbejdelse af fagbibliografier	23
6. Udstillingsvirksomhed	24
7. Seminarer – foredragsrækker	25
8. Det Kongelige Biblioteks forskning på nettet	25
9. Forskningsmiljø	26
10. Anvendte ressourcer til forskning	27
Det samlede forskningsvolumen 2006	
Forskningsproduktivitet	
Forskere på Det Kongelige Bibliotek 2006	
Forskernes fordeling på stillingskategori og køn	
Forskernes fordeling på alder og køn	
Personalialia – tiltrådte og fratrådte	
11. Det Kongelige Biblioteks forskningsorganisation	30
12. Forsknings- og forskningsformidlingspublikationer 2006	31
Institutionspublikationer	
Medarbejderpublikationer	

Forskningsafdelingens webadresse: <<http://www.kb.dk/da/kb/nb/forsk>>

Forskningsårsberetning 2006

1. Indledning

Hermed foreligger den syvende forskningsårsberetning for Det Kongelige Bibliotek udarbejdet efter de af Kulturministeriet fastsatte retningslinier.

Med Det Kongelige Biblioteks og Det Natur- og Lægevidenskabelige Biblioteks fusionering 1. januar 2006 skete der også en sammenlægning af de to bibliotekers forskningsaktiviteter. Den fusionerede institution har nu 16 fastansatte forskere og forskningsprofilen er blevet markant anderledes, idet den nu både omfatter natur- og lægevidenskabelig forskning, humanistisk forskning i bredeste forstand og forskning i bevaring og IT-forskning.

Fusioneringen af forskergrupperne har været uden problemer; trods vidt forskellige videnskabelige arbejdsområder har den fælles arbejdssammenhæng og et i meget overensstemmende syn på forskningen og dens vilkår hurtigt skabt en fælles platform og positiv intern dialog. Det bliver en fælles opgave i 2007 at udforme en ny forskningsplan for Det Kongelige Bibliotek for årene 2008-2011.

I modsætning til tidligere år har der i 2006 været en begrænset udskiftning blandt de domicilerede forskere, hvilket ikke er en følge af, at det pågældende er groet fast, men at de enten har bibeholdt domicileringen med et nyt projekt eller har fået forlænget et allerede igangværende. Antallet af domicilerede forskere var i 2006 derfor fortsat højt, og det kan allerede nu forudses, at antallet bliver endnu højere i 2007. Andelen af domicilerede

forskere har det sidste par år oversteget antallet af fastansatte forskere, og selv om antallet af kontorpladser, der er til rådighed, er blevet indskrænket i årets løb, vil den vægtning fortsat være forventelig i de kommende år.

En række større forsknings- og forskningsformidlingsprojekter er blevet afsluttet 2006, mens kun et fåtal nye er sat i værk. Flere projekter forventes afsluttet 2007 i henhold til den gældende forskningsplan. Et af målene i Det Kongelige Biblioteks forskningsplan, opslag og besættelse af ph.d.-stipendier inden for henholdsvis dansk fotohistorie og bevaring, er i 2006 blevet fuldt realiseret. Stipendiet i fotohistorie blev besat 2005, mens stipendiet i bevaring først kunne påbegyndes 2006. Med de givne ressourcer er der ikke udsigt til, at Det Kongelige Bibliotek kan udvide antallet af ph.d.-stipendier, heller ikke gennem samfinansiering. Det er et problem, da der på flere områder (bl.a. kartografi, IT, bevaring) er et særligt behov for at tilføre institutionens medarbejdere med særlige kvalifikationer.

I 2006 har Det Kongelige Biblioteks Rådgivende Forskningsudvalg fået nybeskikket de eksterne medlemmer, og der er tillige på grund af den ekstraordinære situation foretaget nyvalg af de to institutionsrepræsentanter, der skal være i udvalget

Drøftelsen af anvendelsen af indikatorer til måling af forskningsaktivitet er ikke kommet videre i 2006. Statsbiblioteket, Danmarks Natur- og Lægevidenskabelige Bibliotek og Det Kongelige Bibliotek enedes 2005 om med få forenklinger at foreslå anvendelsen af de af Rektorkollegiet for universiteterne udarbejdede indikatorer. Det tilsluttede Biblioteksstyrelsen sig i

februar 2006, idet indikatorerne dog kun skal gælde for de nævnte forskningsinstitutioner under Kulturministeriet og ikke de øvrige. Disse indikatorer er igen anvendt i årsberetningen for 2006.

Til gengæld har der på Det Kongelige Bibliotek i lighed med de andre kulturministerielle forskningsinstitutioner været en livlig debat om det værktøj til vurdering af forskningskvalitet og relevans, som er blevet udarbejdet af Danmarks Forskningspolitiske Råd i Forskningsministeriets regi, og siden er blevet fremlagt også for Kulturministeriets forskningsinstitutioner. Debatten er ikke blevet afsluttet 2006, men vil gå videre i 2007 og blive fulgt med stor opmærksomhed, da den berører fundamentale forskningsmæssige interesser.

Forskningsafdelingen har i 2006 ekstraordinært været involveret i tilblivelsen af to institutionelle festskrifter, dels til førstebibliotekar Niels Krabbe, dels til direktør Erland Kolding Nielsen. En lang række medarbejdere har medvirket som bidragydere til festskrifterne, nogle har også bidraget som redaktører og endelig er layoutet lavet på institutionen. Festskrifterne har været en anledning til for adskillige forskere, fastansatte som domicilerede, at præsentere dele af deres igangværende forskning.

I lighed med de foregående år og efter ønske fra bl.a. Det Kongelige Biblioteks Rådgivende Forskningsudvalg indeholder denne årsberetning ikke kun oplysninger om den forskning, der udføres af nuværende eller tidligere forskningsansatte eller forskningstilknyttede på Det Kongelige Bibliotek. Den forskning, der udføres af andre ansatte uanset stilling og funktion, er også medtaget i det omfang,

der foreligger oplysninger derom. Det er tabellarisk gjort synligt, hvordan forholdet mellem forskningsressourcer og forskningsaktivitet er. Alle med særskilt betalt forskningstid (internt, samfinansieret eller eksternt finansieret) er anført med navn og ressourcetildeling, mens kun de øvriges forsknings- og forskningsformidlingsopgaver nævnes.

2. Status 2006

Afsluttede og igangværende forskningsprojekter

Følgende projekter er i gang eller afsluttet i 2006, opstillet i alfabetisk orden efter forsker inden for hver af de fem strategiske satsningsområder i Det Kongelige Biblioteks forskningsplan 2003-2007, men hertil er i kraft af fusioneringen indsat et 6. satsningsområde for natur- og lægevidenskab som må gælde til den nye forskningsplan foreligger. Fortegnelsen rummer bibliotekets forskning som helhed. Forskernes ansættelsesform eller tilknytning til biblioteket vil fremgå af tabellerne i afsnit 10. Med hensyn til de få personer, der ikke optræder i afsnit 11, er der tale om ansatte, der driver forskning som led i deres øvrige arbejde på biblioteket.

For en fuldstændig fortegnelse over publicerede arbejder af institutionens medarbejdere henvises generelt til Det Kongelige Biblioteks årsberetnings afsluttende oversigt over udgivelser af institutionen og alle dens medarbejdere. Nedenfor i afsnit 12 er alene opregnet publikationer med forsknings- og forskningsformidlingsrelevans.

Der er i forhold til det i de fusionerede institutioners forskningsplaner 2003-2007 lovede, kun foretaget

justeringer og omprioriteringer for enkelte projekters vedkommende. Det skyldes forskellige forhold, ændrede deadlines, nyindgåede aftaler, nybevillinger, nyfund af materiale, m.m., men ændrer ikke det samlede billede.

Bog-, biblioteks-, litteratur- og lærdomshistorie

Ivan Boserup 1) (med professor Rolena Adorno, Yale University): En kritisk udgave af Martin de Murúa's *Historia general del Perú*, 2) Formidling af Nueva corónica y buen gobierno (2006).

Kirsten Dreyer: 1) H.C. Andersens brevsveksling med familien Wulff (2006-2008), 2) Bidrag til Bakkehusets historie (2006).

Jesper Düring Jørgensen: 1) Referenten. Karl Larsen og hans tid (afsluttet 2006), 2) Tyveri på Det Kongelige Bibliotek, 3) Louis von Kohl under besættelsen (afsluttet 2006), 4) Über Georg Friedrich Nicolai und Georg Brandes und die dänische Ausgabe von der Biologie des Krieges (2006).

Erik Fischer: Studier i Melchior Lorchs historie og værk og udgivelse af hans tyrkerbog 1626 (udg. forventes 2007).

Henrik Horstbøll: 1) Magtens maskerade. Trykkefriheden 1770-73 (afsluttet 2007), 2) Northern Identities and National History: Mallet, Suhm and Rothe (2005-07).

Eva-Maria Jansson: 1) Eljakim Jacob Soldin: en dansk-svensk-jødisk skæbne i oplysningstidens Europa (2004-2007), 2) Sockerbagaren på Nørregade. En svensk-

dansk vistext och dess historia (afsluttet 2006).

Knud Arne Jørgensen: Herman Bangs teaterjournalistik og -essayistik (udg. 2007).

Irmeli Perho: Catalogue of Oriental Manuscripts, Xylographs etc. i serien COMDC, vol. 5.3. (a revised edition of the 1851-catalogue) (2002-2006, afsluttet).

Erik Petersen: 1) Kilder til den middelalderlige bogkultur i Danmark (2002-), 2) Thomas More og Erasmus af Rotterdam (2001- (har hvilet 2004-06)), 3) J.L. Heiberg og A.B. Drachmann (2002- (har hvilet 2004-06)), 4) Latinske håndskrifter fra før år 1000 i Det Kongelige Bibliotek (2003-), 5) Katalog over Fabricius' Håndskriftsamling (2004-).

Stig T. Rasmusen: 1) Ordets billeder. Arabisk kalligrafi (2006, afsluttet), 2) Frederik Rostgaards Museum Orientale (2006, afsluttet).

Karen Skovgaard-Petersen: 1) Norsk middelalderhistoriografi. Tekstkritisk udgave af den dansk-norske korstogsberetning *Historia de Profectione Danorum in Hierosolymam* (skrevet ca. 1200). Den latinske tekst vil blive ledsaget af en engelsk paralleloversættelse samt fyldig kommentar og indledning (har hvilet 2006), 2) Udgivelse, oversættelse og kommentar af Anders Sørensen Vedels forord til hans udgave af Adam af Bremens *Historia ecclesiastica*, 1579 (2004-), 3) Dansk latinlitteratur efter middelalderen (sammen med Peter Zeeberg) (2004-2007), 4) Oldtidens Omskiftelighed – Om den nationale

historieskrivning under Christian 4., 5) 'Erasmus Lætus' *Res Danica* (1574), en Danmarkshistorie i lyset af Den Nordiske Syvårskrig', 6) (Sammen med Lars Boje Mortensen): 'Helt anderledes ser det ud i vor tid'. Anders Sørensen Vedel og det Første Korstog, 7) Biblioteksfaglig vejledning i 1670erne – om Thomas Bartholins forelæsninger som universitetsbibliotekar (afsluttet 2006).

Marina Vidas: *Picturing Women in Illuminated Manuscripts: Selections from the Collection of the Royal Library, Copenhagen* (2006-08).

Henrik Yde: 1) Udgivelse af Martin Andersen Nexøs Samlede Fortællinger i tekstkritisk, kommenteret udgave for Det Danske Sprog- og Litteraturselskab (2001-2007), 2) Tekstkritisk kommenteret udgave af Martin Andersen Nexøs *Ditte Menneskebarn* i serien *Danske Klassikere* (2004-2006).

Musik- og teatervidenskab

Lisbeth Ahlgren Jensen: 1) Nancy Dalbergs musikalske tonesprog, belyst på grundlag af hendes symfoni, strygekvartetter og et udvalg af hendes sange (har hvilet 2006), 2) Rosenhoff-affæren (2006), 3) Udgivelse af den musikalske kulturarv, sammen med Niels Bo Foltmann (2006).

John Fellow: Redaktion af Carl Nielsen Brevudgaven 1-10 (2002-2009).

Niels Bo Foltman: Redaktion af Carl Nielsen-nodeudgaven.

Peter Hauge: 1) Robert Fludd, *The Temple of Music*, en kritisk oversættelse med kommentarer og introduktion (ca. 250 sider), udgives i serien *Music Theory in Britain, 1500-1700: Critical Editions*, Ashgate Publishing, (forventes udgivet i foråret 2007), 2) *The Elizabethan Amorist or the Melancholic Lutenist, c. 1580-1640* (afsluttet 2006).

Ole Kongsted: 1) Hofmusikken i Danmark i 1500-tallet. Kilder og kommentarer (1994-2007), 2) fortløbende redigering og udgivelse af noder med renæssancemusik.

Niels Krabbe: 1) Leder af Carl Nielsen Udgaven gennem hele 2006, finansieret af eksterne midler fra Kulturministeriet samt Carl Nielsen-legendet med henblik på produktion af en samlet praktisk/videnskabelig udgave af Carl Niensens musik, 2) *Den danske musikkanon* (2006).

Claus Røllum-Larsen: Knudåge Riisager: menneske, komponist og skribent (2002-07).

Bendt Viinholdt Nielsen: Kritisk videnskabelige førsteudgave af Rued Langgaards opera *Antikrist* (2006-2007).

Dansk historie

Jan Ahtola Nielsen: Nordisk samarbejde under 1. verdenskrig (2005-2007).

Sofie Bak: To bidrag til "Over strengen" (afsluttet 2006).

Bent Boel: *The Western European Left and Dissidence in Eastern Europe, 1968-1989* (2005-2008).



Forsideillustration fra The Christina Psalter. GKS 1606, 4°, f. 22v (Psalm I, Historiated Initial "B"). Det Kongelige Bibliotek. Se omtalen side 13.

Niels Barfoed: 1) Videnskabelig udgave af Ole Lippmanns rapporter til SOE i London 1945 (2006-07), 2) Studier i forfatteren og mennesket Knud Rasmussen (2007-).

Elisabeth Fabritius: 1) Pasteller af Anna Ancher (afsluttet 2006), 2) Skagensmaleren Oscar Björck (2006-2007).

Mikkel Kirkebæk: 1) bog om C.F. von Schalburg (2006-2007), 2) biografier af Hans Jensen og Erik Lærum til "Over strengen" (2006).

John T. Lauridsen: 1) "Dette latterlige lille land." Den tyske rigsbefuldmægtigede Werner Bests korrespondance med Berlin oktober 1942-maj 1945 (2004-2006), 2) I forlængelse af foranstående indsamling af andre akter til tysk besættelsespolitik oktober 1942-maj 1945 (2006-2007), 3) Udgivelse af trafikminister Gunnar Larsens dagbog 1941-43, sammen med lektor, ph.d. Joachim Lund (2003-2007, mss afsluttet, kommentarer resteret), 4) Hagekors over Danmark. Studier i dansk nazisme (2003-2006, afventer udg.), 5) Nazism and the Radical Right in Austria 1918-1934 (udg. udsat til 2007), 6) Vilhelm Bergstrøms dagbøger 1939-45 (2005-07), 7) red. af og bidrag til antologien "Over strengen," 8) redaktion af og sekretariat for leksikon om Danmark under den kolde krig (2006-2009), 9) Tysk besættelsespolitik i Danmark 1940-45 (2006-).

Morten Møller: Fog bag facaden. En politisk biografi om kommunisten og modstandsmanden Mogens Fog (2006-2008).

Badeloch Noldus: Double Agents: Cultural and Political Brokerage in Early Modern Europe (2002-2006, afsluttet).

Dansk fotohistorie

Mette Mortensen: Fotografi og maleri i 1800-tallet (2001-2006, ph.d. afsluttet).

Dag Petersson: The Photographs and Writings of Jacob A. Riis: Social Reform and Ethical Concerns (2005-2007).

Tove Thage: 1) fotografen Andrej Osipovic (2006), 2) Fotografernes H.C. Andersen (2006-2007).

Louise Wolthers: Fotografi som historisk dokument – i Det Kongelige Biblioteks Billedsamling (2005-2007).

Natur- og lægevidenskab

Else Marie Bartels: 1) Muskelfunktion ved nyresvigt (2002-2007), 2) Studier af bevægeapparatet hos mennesker (1997-2011), 3) The importance of dietary in knee osteoarthritis (2005-2008), 4) Studier af Galens behandlinger (2005-2010), 5) Fysiologien bag klassisk urtemedicin (2006-2010).

Lisbeth W. Børgesen: 1) Chr. Fr. Rabens sommerfugleprojekt fra Ålholm Slot fra midten af 1700-tallet, 2) Kemisk kommunikation hos sociale insekter, 3) Spermtransfer in *Monomorium pharaonis*.

Søren Bertil Fabricius Dorch: 1) Ikke-linære dynamoer i flows (1998-2011),

- 2) Magnetiske fluxrør og magnetiserede stjerneatmosfærer (1995-2011),
- 3) Planetariske objekters magnetfelter og det inter-planetariske medium (2005-2011), 4) Røde M-type dværgstjerners magnetisme: Dynamoer og koronæ (2003-2011).

Niels-Ole Prægel: 1) Geologisk kortlægning i Kangerlussuaq, Østgrønland, 2) Kvartær til Recent vulkanisme på La Palma, De Kanariske Øer.

Anne Phaff Ussing-Rosenkilde: 1) Pinddyret. En redegørelse for den historiske udvikling af opdagelsen af mikroorganismen "Pind-dyret" i 1700-tallet, 2) Hestens evolution og genpulje i fortid og nutid.

IT-forskning og forskning i konservering og bevaring

Christen Hedegaard, Birgit N. Henriksen og Anders Johansen: Preservation and Longterm Access through Networked Services (PLANET). Fællesprojekt under EU med 15 andre partnere, de fleste udenlandske (2006-2009).

Ulla Bøgvad Kejser: Preservation copying of unstable cellulose based materials (2006-2009).

Marie Vest: Laserrensning af pergamentmanuskripter – en undersøgelse af effekt og skadevirkning.

Birgit Vinter Hansen: Bevaring af håndskrifter med jerngallusblæk gennem imprægnering af emballeringsmaterialet.

Domicilerede forskningsprojekter

Det Kongelige Bibliotek har en lang tradition for domicilering af forskningsprojekter, men i 1994 blev den sat i system, idet der specifikt blev afsat kontorfaciliteter og administrative ressourcer til formålet. Biblioteket huser som hovedregel kun eksterne forskningsprojekter, som ligger inden for den givne forskningsplans prioriterede forskningsområder. Det har i flere tilfælde medført, at der er blevet sagt nej til at huse projekter. De domicilerede projekter falder i to næsten lige store grupper:

Den ene gruppe af domicilerede projekter er kommet til biblioteket efter *eksternt ønske* eller *på opfordring*, idet de er blevet bedømt både relevante for Det Kongelige Biblioteks prioriterede forskningsprofil og som en berigelse af det stedlige forskningsmiljø. På den konto er især den domicilerede musikvidenskabelige forskning kommet til.

I den anden gruppe er forskere, der selv *har henvendt sig* til Det Kongelige Bibliotek med ønske om at indgå i forskningsmiljøet. Denne gruppe er mere varieret, men der er i hvert tilfælde som det første taget stilling til relevansen i forhold til bibliotekets forskningsplan. Derudover er der lagt vægt på, at udnyttelsen af Det Kongelige Biblioteks samlinger er væsentlig for realisering af forskningsprojektet, ligesom det kan være relevant at se på projektets kvalitet, hvis ikke et råd eller en fond i forvejen har taget stilling dertil. Endvidere er det af betydning, om ansøgerens projekt er finansieret på en måde, så Biblioteket kan modtage overhead. Endelig er det naturligvis et spørgsmål om kapacitet. Antallet af interne forskerpladser er begrænset. Er alle pladser optaget, henvises ansøgere til læsesalene. I 2006 er



©Det Kongelige Bibliotek/Karsten Bundgaard

H.C. Andersen blev fotograferet i sommeren 1867 af amatørfotografen Israel Berendt Melchior, siddende på stol neden for havetrappen på Moritz G. Melchiors landsted Rolighed, Østerbro ved det Gamle Kalkbrænderi i København. Fotografiet er optaget som stereoskopoptagelse, opr. mål: 8,2 x 14,5. Fra Fotografernes H.C. Andersen, omtalt side 13-14.

antallet af forskerpladser blevet indskrænket med 5, så der efter årsskiftet ikke er ledige pladser, hvilket er en ny situation.

Ansøgning om domicilering behandles af forskningschefen, der afgiver indstilling til direktøren. Forskerledergruppen orienteres løbende om alle domicileringer. Alle domicilerede underskriver en kontrakt for domicileringsperioden, hvoraf det fremgår hvilke rettigheder og forpligtelser, der er forbundet dermed. Det forventes bl.a., at de domicilerede aktivt indgår i forskningsmiljøet, møder op til møder, på opfordring holder foredrag i faglige sammenhænge og bidrager til institutionens publikationer. Standardkontrakten findes gengivet på Forskningsafdelings hjemmeside.

De domicilerede forskere var i 2006: Jan Athola Nielsen, Niels Barfoed, Bent Boel, Kirsten Dreyer, Elisabeth Fabritius, John Fellow, Erik Fischer, Mikkel Kirkebæk, Ole Kongsted, Joachim Lund, Morten Møller, Badeloch Noldus, Irmeli Perho, Tove Thage, Marina Vidas, Bendt Viinholdt Nielsen og Henrik Yde.

3. Præsentation af større afsluttede forskningsprojekter

Der er i 2006 afsluttet omtrent lige så mange større projekter som i 2005, men adskilligt flere projekter er nær afslutning eller afventer præsentation, til udgivelsestidspunktet ligger fast:

The Christina Psalter

Marina Vidas, *The Christina Psalter: Images and Texts in a French Thirteenth-Century Illuminated Manuscript*. København: Museum Tusulanums Forlag, 2006, 154 s.

Denne bog er den første detaljerede analyse af et smukt illumineret håndskrift fra det 13. århundrede (Det Kongelige Bibliotek, GKS 1606, 4), ejet af den norske prinsesse Kristina Håkonsdatter (1234-1262), Filip af Castilla og Leons hustru. Bogen bringer ny viden om psalterets middelalderlige og senere komponenter, herunder dets liturgiske og andre funktioner samt visse manglende dele, og det kaster nyt lys over værkets proveniens og tidsfæstelse. Stilistiske og ikonografiske ligheder mellem Kristina Psalteret og nogle af de vigtigste illuminerede håndskrifter produceret i Paris i samme periode – eksempelvis tre-bindsværket *De Moraliserede Bibler* – bliver analyseret, og værkets betydning for datidens læsere og beskuere bliver diskuteret.

Fotografernes H.C. Andersen

Tove Thage: *Fotografernes H.C. Andersen*. Manus uden illustrationer ca. 222 s.

Bogen er en ikonografi over de fotografiske portrætter af H.C. Andersen fra 1844 til 1875. Ikonografien er en opdateret og fornyet udgave af Bjørn Ochsners bog fra 1957, *Fotografier af H.C. Andersen*. Vægten i *Fotografernes H.C. Andersen* er lagt på de tidlige danske portrætfotografer og gengiver mere end tredive nye portrætter af digteren identificeret i danske og udenlandske samlinger. Dertil har undersøgelserne i relevante billedarkiver og efterlysninger hos private ejere ført til opdagelsen af en række originalnegativer, som i dag er de eneste eksisterende, originale fotografiske aftryk/matricer til flere af de kendte fotografiske optagelser af H.C. Andersen. Portrætterne af Danmarks berømte digter er at betragte som fotogra-

fisk danefæ og er derfor ét for ét grundigt beskrevet og identificeret. Registranten omfatter såvel positiver (de såkaldte vintageaftryk) som originalnegativer.

Bogen udgives af forlaget Høst & Søn i samarbejde med Det Kongelige Bibliotek og Odense Bys Museer/ H.C. Andersens Hus og forventes færdig februar 2007.

Herman Bang Netbibliografi

Knud Arne Jürgensen: *Herman Bangs trykte teaterkritik, -journalistik, -essayistik, -poesier, -aforismer og sceniske arbejder (1878-1912)*. Netbibliografi udarbejdet og annonceret.

Netbibliografien, der præsenteres i anledning af Herman Bang 150-års dag den 20. april 2007, indeholder over 1050 artikler og essays, der er kronologisk registreret efter udgivelsesåret/udgivelsesmåneden/ årgangsbundet. Den medtager Bangs samlede trykte skribentvirksomhed i Danmark, Norge, Sverige og Tyskland, der omhandler emnet scenisk kunst i dets bredeste betydning: dramaet (herunder Bangs egne sceniske arbejder og utrykte oversættelser af fremmede dramatikeres værker), operaen, operetten, balletten, musik, visesang, koncerter, cirkus, varieté, tryllekunst etc.

Samtlige artikler er medtaget i fortegnelsen efter primær registrering. Hver artikels registrering indledes med den fulde titel på bogen/avisen/tidsskriftet, hvori artiklen/artiklerne findes trykt. For dagblades vedkommende er hver artikel anført med publikationsdato efterfulgt af navnet på en evt. rubrikoverskrift og artiklens hovedtitel gengivet i eksakt transkription efter originalen. For tidsskrifters

vedkommende anføres oplysninger (i parentes) om årgang, bind/hefte/nummer, dato, sideangivelse(r) samt eventuel(le) tilhørende illustration(er). Til de artikler, hvis indhold ikke entydigt og fuldstændigt fremgår af hovedtitlen, er der tilføjet en kortfattet beskrivende indholdsnote.

I de tilfælde, hvor Herman Bang har anvendt pseudonym/mærke, er dette anført (i parentes) ved slutningen af artiklens registrering. En samlet oversigt over de mærker og pseudonymer, Bang har benyttet i sin trykte teaterkritik, –journalistik, og –essayistik, findes anført umiddelbart efter fortegnelsen. Usignerede artikler er kun medtaget i fortegnelsen, såfremt der foreligger veldokumenterede oplysninger om, at Bang reelt er forfatteren, enten i form af en omtale af de pågældende artikler i hans egne breve eller i hans øvrige trykte artikler, i avishonorarprotokoller og lignende samtidige kilder.

Bangs talrige anonymt trykte dagbladsnotitser af forskelligt dagsaktuelt eller anekdotisk teaterindhold er dog ikke medtaget i fortegnelsen, idet disse ultrakorte døgnfluenotitser har en udpræget karakter af petit-journalistik og dermed falder for den bagatelgrænse, der er sat for fortegnelsen.

Artikler, der omhandler personer, som omtales igen i Bangs senere teaterskribentvirksomhed, er forsynet med henvisninger til disse senere artikler første gang de pågældende personer optræder i fortegnelsen. Artikler, der blev genoptrykt i uændret eller delvis ændret form i Bangs egen levetid er ligeledes forsynet med henvisninger til disse senere genoptryk første gang de pågældende artikler optræder i fortegnelsen.

Litteratur benyttet i forbindelse

med udarbejdelsen af fortegnelsen er anført under overskriften Anvendt litteratur til slut i fortegnelsen. Tillige er en oversigtsliste med de pseudonymer og mærker, hvorunder Bang skrev store dele af sin teateressayistik, tilføjet til slut i fortegnelsen.

Artikler mærket med asterisk (*) findes genoptrykt i den antologi med firs udvalgte teateressays, som findes udgivet og kommenteret af Knud Arne Jürgensen på Syddansk Universitetsforlag, 2007. De er dér gengivet i eksakt transskription efter originaltrykket, dog med alle oplagte trykfejl rettet stiltiende, ligesom hver artikel ledsages af en indledende indholdsbeskrivelse og fodnoter med de nødvendige ordforklaringer. Antologiens bibliografiske data er: Dramaturgiske Pennetegninger. Herman Bang som teateressayist En antologi. Udgivet og kommenteret af Knud Arne Jürgensen (Syddansk Universitetsforlag, Odense, 2007).

Anna Anchers pasteller

Elisabeth Fabritius: *Pasteller af Anna Ancher*.

Det foreliggende manuskript er resultatet af et forskningsprojekt, støttet i 2004 af Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling og af Det Kongelige Bibliotek. Bogen skal udkomme på dansk og engelsk.

Skagensmaleren Anna Ancher (1859-1935) var en af de første i Danmark, der begyndte at arbejde med pastelfarve, da denne teknik vandt ny popularitet omkring 1880. Hun var ikke blot en mønsterbryder i sin samtid ved at skabe sig en karriere som professionel kunstner, hun kan også kaldes pioner i dansk pastelmaleri, som indtil nu har været ubeskrevet.

Ofte valgte Anna Ancher pastel frem for olie til sine studier, som ikke er forarbejdet i traditionel forstand, men færdige, selvstændige kunstværker. Det var pastellen som malerisk udtryksform, der havde hendes interesse. Bogen bliver den første, der dokumenterer Anna Anchers kunstneriske metode og brug af farver.

Anna Anchers 25 bedste pasteller fra 1880 frem til omkring 1900 præsenteres hver med en stor farveillustration og et essay, samt katalogoplysninger med korte tekniske beskrivelser. Teksterne tolker motiverne i en videnskabelig kunsthistorisk fremstilling og giver præcise oplysninger om kunstnerens farvevalg. Derefter sættes hendes indsats ind i en større kunsthistorisk sammenhæng, hvor hovedtræk af pastelkunstens historie i udlandet og Danmark trækkes op. I sidste kapitel redegøres der udførligt for hendes valg af materialer og maleriske teknik, ligesom indholdet af hendes æske med franske pastelfarver (i museet Michael og Anna Anchers Hus i Skagen) publiceres. Bogen afsluttes af en fyldig, illustreret oversigt over hendes liv og karriere.

Det er første gang, at et emne inden for dansk pastelmaleri er genstand for systematisk undersøgelse og publikation. Genren er også sparsomt behandlet i andre lande. For at tilgodese emnets tekniske aspekter bedst muligt har jeg knyttet konserveringsfaglig ekspertise til projektet, således at der foruden den tekniske gennemgang er foretaget analyser af lærred og grundering af udvalgte pasteller, som publiceres. Manuskriptet er således resultat af et lykkeligt samarbejde mellem humaniora og teknologi. Udgivelsen på engelsk vil introducere Anna Ancher for et internationalt publikum og åbne for

dialog med udenlandske kunsthistorikere og konservatorer om dette særlige emne. Det konserveringsfaglige indhold vil lige som præsentationen af en kendt dansk kvindelig maler og hendes metode tjene til at profilere dansk forskning i udlandet på et højt specialiseret plan, som det var hensigten med Videnskabsministeriets bevilling.

Dansk fotografi 1880-1920

Tove Thage: *Billedspor. Dansk fotografi 1880-1920*. Bogen udgives i 2007 af forlaget Rhodos. Manus uden illustrationer: 200 s.

Bogen omhandler de formative årtier i dansk fotografihistorie, en periode i fotografihistorien hvor spændingen mellem det videnskabelige og kunstneriske fotografi førte til nybrud i dansk fotografi. Dette udmøntedes bl.a. i ønsket om at legitimere fotografi som kunst, som udstillingsgenstand og illustration. Passionerede debatter om muligheden for at skabe nye strategier for fotografiet udspandt sig blandt mediets nye udøvere, amatørfotograferne, og på tværs af landegrænser. Den fotografiske teknologi revolutioneredes i 1880'erne og åbnede op for brugen af fotografiet på helt nye måder og med et budskab til et bredere publikum.

Det er blandt de voksende rækker af amatørfotografer, at impulsen til at fjerne en del af fotografiets udtryksformer fra de oprindelige og traditionelle bindinger til en teknisk-videnskabelig kontekst (kommerciel brug og populærkultur) og til en forsøgsvis placering som nyt medlem af den, i dansk sammenhæng, traditionsbundne kunst-panteonfamilie. Da århundredeskiftet 1899/1900 indtrådte,

tog amatørerne sig af fotografiske klubber i hele landet, udgav landsdækkende, elegante tidsskrifter og skabte fotografiske saloner til brug for både nationale og internationale udstillinger, hvor professionelle og amatører deltog side om side. Som følge af disse aktiviteter påtog en række institutioner sig forpligtelsen for at indsamle fotografi (f.eks. Det Kongelige Bibliotek, Nationalmuseet, Det Danske Kunstindustrimuseum og Københavns Bymuseum), og biblioteker af dansk og international fotografisk litteratur blev grundlagt. Dermed var fundamentet for et studium af fotografiet, som tilhørende både den teknisk-videnskabelige og de grafiske studiers verdener, etableret.

I *Billedspor* behandles de professionelle fotografers ageren som baggrund for amatørfotografernes fremtræden i slutningen af 1880'erne. Dertil inddrages de danske kunstnerfotografer, P.S. Krøyer, Johan Rohde, Lars Rastrup, Robert Storm Petersen, Vilhelm Hammershøi, J.F. Willumsen m.fl. og øvrige fremtrædende protagonister som f.eks. de kongelige amatører og kendte forfattere som f.eks. Johannes V. Jensen og Gustav Wied.

Bogen afsluttes med en efterskrift af fotograf, tidligere lektor ved Det Kongelige Danske Kunstakademi, Eli Ponsaing, "*Fotografi og grafik som kunst*," der beskriver og vurderer de forskellige, meget håndværksprægede, fotografiske teknikker, de såkaldte "frie processer:" gummitryk, platintryk, bromolietryk, kultryk m.fl., som anvendtes af datidens amatørfotografer. Disse beskrives og evalueres af Eli Ponsaing ud fra dennes kendskab til de grafiske teknikker, og der trækkes en linje op til nutidens og fremtidens muligheder for fotografer og grafikere ved anvendelsen

af f.eks. en digital arbejdsproces.

Bogen vil være illustreret med en række ikke tidligere publicerede fotografier fra bl.a. Det Kongelige Biblioteks Billedsamling/Det Nationale Fotomuseum, Nationalmuseet, Københavns Bymuseum, Aros, en række lokalhistoriske arkiver, private samleres fotografier samt fra amatørfotografklubberne KFAK og OFA's historiske arkiver.

Forskningsprojektet er støttet af Novo Nordisk Fonden.

Carl Nielsen Brevudgaven bind 2

John Fellow (red.): *Carl Nielsen Brevudgaven*, Bind 2, 1898-1905. Multivers 2006, 598 s. + registre til bd. 1-2, 72 s. <<http://www.multivers.dk/carl>>.

Carl Nielsen Brevudgavens bind 2 dækker perioden fra 1898 til 1905. Det er både komponistens og hans kones billedhuggerinden Anne Marie Carl-Nielsens gennembrudsår – og første kriseår. Forsøget på at etablere en økonomi med udgangspunkt i konens arvegård Thygesminde og frigøre sig som kunstnere slår fejl, og gården afhændes i slutningen af det gamle århundrede.

I begyndelsen af det ny århundrede realiseres et par lange og langvarige fælles rejser til henholdsvis Rom i 1900 og Athen i 1903. Mens hustruen studerer hos en fransk billedhugger i Rom og i Athen kaster sig over kopieringen af den klassiske oldtids nyud gravede kunst, skaber Carl Nielsen sin første opera, *Saul og David*, delvis i Rom med solbriller på, og *Helios-ouverturen* i Athen for lukkede skodder pga. af den stærke sol, mens søsterværket *Søvnen* må vente på sin færdiggørelse til efter hjemkomsten til det mørkere nord.

Året efter tager Anne Marie igen til Athen, denne gang alene, for at gøre sine kopier færdig. Turen trækker ud, 1904-1905 udvikler sig til et privatlivs drama, som vi følger intenst over nogle hundrede sider som akkompagnement til tilblivelsen af den komiske opera *Maske-rade*, mens omgangskredsen i København og de mandlige arkæologer i Athen ser hjælpeløse til.

Den tætte brevveksling mellem mange brevskrivere fra både den nære familie, vennekredsen, samarbejdspartnere og mere officielle instanser, kaster nyt lys over kendte og ukendte værker og over værkernes tilblivelsesomstændigheder, skaber en pålidelig kronologi og en ny forståelse af den kulturelle sammenhæng.

Nazisme og højreradikale i Østrig

John T. Lauridsen: *Nazism and the Radical Right in Austria 1918-1934*. Museum Tusulanums Forlag 2007. 548 s. Ill. (Danish Humanist Text and Studies vol. 32).

Bogen rummer en parallel analyse af udviklingen af de to dominerende yderligtgående højreorienterede bevægelser, det nazistiske DNSAP's (senere NSDAP's) og det paramilitære Heimwehrs, rolle i østrigsk politik fra den første demokratiske republiks grundlæggelse 1918 til demokratiets ødelæggelse 1933, socialdemokratiets væbnede nedkæmpelse og det nazistiske kupforsøg sommeren 1934. Begge bevægelser blev længe betragtet som importfænomener fra nabolandene, finansieret og styret udefra. Her analyseres de som principielt østrigske fænomener, og der sættes skarpt på, hvem deres tilhængere var, hvorfra de blev finansieret, deres ideologiske udvikling, samt endelig deres



Marskal Mannerheim inspicerer det danske Finlandskorps i Lovisa april 1940. Det Kongelige Bibliotek. Fra I orkanens øje, omtalt side 18-19.

andel i demokratiets ødelæggelse. Det er konklusionen, at selv om de to bevægelser hver for sig øvede pres på de demokratiske institutioner, var de ikke årsagen til demokratiets ødelæggelse i Østrig. Hovedansvaret herfor lå hos det kristeligt sociale parti, der valgte demokratiets ødelæggelse frem for at afgive magten eller at dele den på andre end egne betingelser. Den østrigske konsensushistoriskrivnings forsøg på enten at give de højreradikale grupper hovedansvaret eller at fordele ansvaret på både socialdemokraterne og det kristeligt sociale parti (den delte skyld) holder ikke. Heimwehr var det kristeligt sociale partis projekt, hvor meget end det siden med en del af forskningen har forsøgt at distancere sig fra det. Demokratiets ødelæggelse

banede vejen for Hitlers gnidningsfrie og succesfulde indlemmelse af Østrig i Det Tredje Rige marts 1938.

Projektet er gennemført med støtte fra Det Humanistiske Fakultet ved Århus Universitet, Det Samfundsvidenskabelige Forskningsråd og Det Kongelige Bibliotek. Til trykningen er ydet støtte af Det Humanistiske Forskningsråd.

Det danske Finlandskorps 1939-40

Jan Ahtola Nielsen: *I orkanens øje. Det danske Finlandskorps 1939-40*. Gyldendal 2006. 221 s. Ill.

Den 30. november 1939 slap Stalin det sovjetiske militærapparat løs på Finland. Finnerne tog kampen op imod

den militære overmagt og forsvarede sig i godt hundrede dage med legendarisk dygtighed. Vinterkrigen fik enorm opmærksomhed i den vestlige offentlighed, hvor sympatien næsten udelt var på finsk side. Herhjemme udløste Finlands kamp for frihed og demokrati en stormflod af private hjælpeaktioner til fordel for det nordiske broderfolk. Finlandshjælpen blev en folkesag.

For regeringen var det afgørende at bevare landets neutralitet, og der blev derfor lagt hindringer i vejen for de forsvarsvenlige kredse, der i midten af december påtog sig den udenrigspolitisk ømtålelige opgave, at organisere danske frivillige til den finske Armé. Først da frivilligarbejdet efterhånden vandt bred offentlig tilslutning, stillede regeringen sig mere imødekommende. På denne baggrund blev der i Uleåborg oprettet et dansk Finlandskorps på små tusind mand under ledelse af professionelle danske officerer. Før den danske styrke blev klar til indsættelse ved fronten, sluttede Finland og Sovjet den 13. marts 1940 fred. Med få undtagelser deltog de danske frivillige således ikke i selve krigshandlingerne, og dette faktum har præget den danske – manglende – anerkendelse af deres indsats. At halvdelen af de frivillige forlængede deres ophold i Finland med to en halv måneds tjeneste i Lovisa og først vendte hjem til Danmark i juni 1940, og dermed til et besat fædreland hjalp ikke. I den situation kunne de ikke modtage den hyldest, de fortjente.

På baggrund af omfattende studier i danske, finske og svenske arkiver præsenteres her den første samlede skildring af Finlandskorpsets historie. Målsætningen har været at afdække det danske samfunds reaktion på Vinterkrigen

med særligt henblik på de hjemlige bestræbelser på at hjælpe Finland på det militære område. Der er således først og fremmest tale om en undersøgelse af Finlandskorpsets historie og arbejdet med at organisere, finansiere og udruste danske frivillige til Finland, som det fandt sted indenfor rammerne af den danske neutralitetspolitik.

Projektet blev påbegyndt i 2003 og har modtaget økonomisk støtte fra Carlsbergfondet og Kulturfonden for Danmark og Finland.

Som Frits Clausen husker det

John T. Lauridsen: DNSAP i spil. Frits Clausens beretning om tiden efter 9. april 1940. *Danske Magazin* 50:1, 2006, s. 163-301. Ill.

Ved udgivelsen af "*Føreren har ordet!*" *Frits Clausen og sig selv om DNSAP*, 2003 valgte jeg alene at medtage den del af partifører Frits Clausens erindringer, som forelå i maskinskrevet renskrift godkendt af ham selv, når bortses fra et par enkelte mindre afsnit om særlige forhold. Det indebar, at størstedelen af hans erindringer om de politiske kandestøberier i månederne efter 9. april og frem til august samme år ikke blev medtaget. De foreligger kun i en håndskrevet kladde med overstregninger og tilføjelser, og det er uvist, om de fra Clausens side har fundet deres endelige form. Sikkert er i hvert fald, at han arbejdede på dem til kort før sin død 5. december 1947. Da udeladelsen imidlertid har medført, at erindringerne i bogen fra 2003 slutter midt i en sætning, har flere fagfæller opfordret mig til at publicere kladden på trods af, at den muligvis ikke foreligger færdig fra Clausens side. Det er den – med kommentarer –, der foreligger hermed.

Trods omfanget er den ikke udgivet som selvstændig bog, men har fundet optagelse i Danmarks ældste tidsskrift (udkommet siden 1745), som udelukkende trykker kilder til dansk historie.

Erindringer kommer på ingen måde med afsløringer eller sensationer. Frits Clausen sad i fængsel med et krav om dødsstraf hængende over hovedet, det gav ham ikke lyst til nogen form for blottelser. Tværtimod holdt han sig i erindringerne ret tæt til en forklaring eller bortforklaring af de ca. 2000 dokumenter, der var fremlagt i sagen mod ham. Selv som sådan har de værdi, når de konfronteres med andre udsagn og tilgængelige dokumenter. Frits Clausen ville ikke overraskende gerne lægge initiativet på andre skuldre, når det gjaldt om at pege på dem, der stod bag sommerens antiparlamentariske initiativer. Ifølge Frits Clausen skulle det være hofjærgemester Jørgen Sehested frem for nogen, mens han selv nærmest blot blev skubbet frem. Her er en sammenhæng, hvori han ikke tillægger sig nogen førerrolle.

Hestes pelsfarve

Anne Phaff Ussing-Rosenkilde: Ontogenetiske ændringer i pelsfarven hos heste.

Publikation: Litir íslenski hestsins. Mál og menning, 2006, 192 sider. ISBN: 9979-3-2810-x. Hovedforfatter: Friðþjófur Þorkelsson [Fríðthjófur Þorkelsson]. Forlagets beskrivelse: <<http://edda.is/net/products.aspx?pid=1843>>. Bogen udkommer desuden på dansk, tysk og engelsk.

Videnskabelig bearbejdelse af data indsamlet af amatørzoologen Friðþjófur Þorkelsson på Island, samt oversættelse af Friðþjófurs tekster til henholdsvis dansk

og engelsk. Udarbejdelse af den faglige introduktion, samt et videnskabeligt afsnit om farvernes arvelighed, til en fagbog.

Friðþjófur er fotograf, og desuden eksteriørdommer (anatom) samt "hestetæmmer" (~ berider), og har gennem et langt liv indsamlet materiale om den islandske hest. I det indeværende projekt har Friðþjófur fulgt dyrene fra føl til voksen, og registreret og fotograferet deres hud, pels- og øjenfarve, samt noteret ændringerne i pigmentering og pigmentmønstre under opvæksten. Arbejdet klarlægger, at den hidtidige opfattelse af pelsfarvens udvikling under opvæksten langt fra er dækkende. Det er første gang, at farvernes udvikling er beskrevet gennem fire år eller mere, i en større population af heste. Konklusionen på arbejdet er, at udarbejdelse af signalement med henblik på identitetskontrol af heste ikke udelukkende kan foretages ud fra føllets farver og aftegn. Dersom en gruppe heste forvilder sig væk, og først bliver fundet året efter eller endnu senere, kan det være umuligt at genkende de unge dyr, som nu er vænnet fra.

På Island løber mange heste frit omkring og græsser på fællesområder, ofte langvejs fra beboelser. Dersom hesten i væsentlig grad har skiftet farve, kan det være vanskeligt eller umuligt for ejerne at genkende deres egne heste, når de drives sammen og indfanges. Ofte kan føllene kun genkendes i kraft af, at de følges med deres mødre, som kan identificeres fordi de er mærkede. Tidligere brugtes fryse- eller brændemærkning, som har den fordel at mærket kan findes og aflæses umiddelbart, uden elektroniske hjælpemidler. Af dyreværnshensyn er man dog gradvis ved at gå over til identitetsmærkning med en mikrochip, som indskydes i halsmusklen,

og som kræver aflæsning med en scanner.

Identitetskontrollen har i Danmark og andre EU-lande ikke blot betydning i forbindelse med genkendelse af avls-, arbejds- og sportsheste, herunder bortkomne eller stjalne heste, men også for "konsumheste." Danske hestehold har fra begyndelsen af 2006 skullet anmeldes til Plantedirektoratet, og foder og medicin registreres. En hest kan undtages fra denne indberetning, dersom den mærkes med en mikrochip, og det indføres i identitetsbeviset ("hestepasset"), at den pågældende hest ikke er til konsum. Dette sker, hvis hesten i forbindelse med sygdom eller tilskadekomst bliver behandlet med medicin, som

ikke må benyttes til slagtedyr. Ejeren kan dog også frivilligt beslutte, at hesten ikke skal kunne slagtes, men skal sendes til destruktion når dens liv er til ende. Uanset om hesten er til konsum eller ej, er det således væsentligt, at det enkelte dyr kan identificeres.

(EU's regler om foderhygiejne: <http://www.lr.dk/hest/diverse/nye_regler_hestehold.htm>).

Udover at være en naturskildring med billeder af landskaber og dyr, er bogen et praktisk redskab for alle som beskæftiger sig med heste, idet den giver hidtil ubeskrevne oplysninger om, hvorledes farveskift kan ske fra føl til voksen.



Forsidefoto fra Litir íslenski hestsins. Vikingeheste ("nordisk fuldblod") ved Langárfoss i Borgarfjörður. Foto: Fridthjofur Thorkelson, 2002. Se omtalen af bogen side 20-21.

4. Forskningsformidling på Det Kongelige Bibliotek

Det Kongelige Biblioteks forskere deltager i lighed med talrige andre ansatte i et omfattende forskningsformidlingsarbejde. I *Tabellen* er opregnet forskergruppens og forskningsfinansieredes formidlingsaktivitet, samt den meddelte forskningsformidlingsaktivitet fra andre ansatte på biblioteket. Sidstnævnte udgør under 5 % af den samlede aktivitet, der opregnes. Ta-

bellens indeholder bl.a. de elementer, som Rektorkollegiet for universiteterne ønsker anvendt som forskningsindikatorer.

Et særligt forskningsformidlingsarbejde, der er videreført i 2006, er opbygningen af en række online fagportaler. Bl.a. *Musikportalen* er videreudbygget i 2006, mens portalen *Historiel/Arkaologi*, er blevet revideret og udviklet af cand.mag. Jesper Mørch med henblik på offentliggørelse foråret 2007.

Forsknings- og forskningsformidlingsaktiviteter 2006	Antal
Forskning	
Artikler i peer-reviewed videnskabeligt tidsskrift	6
Artikler i videnskabelige tidsskrifter, der ikke er peer-reviewed	39
Udgivne videnskabelige bøger	8
Bidrag til videnskabelige bøger og antologier	15
Konferencebidrag	17
Øvrige forskningsbidrag	1
Formidling	
Leksikonartikler	16
Anmeldelser i fagtidsskrifter	8
Aviskronikker og mindre artikler	9
Faglige foredrag	8
Sæde i ledelsen af videnskabelige foreninger	12
Deltagelse i faglige udvalg, råd og nævn	16
Deltagelse i formidling via radio/TV-udsendelser o. lign.	13
<i>Andre formidlingsbidrag:</i>	
Redaktion af bøger og tidsskrifter	15
Udstillingsredaktion	3
Fagbibliografiredaktion	4
Undervisningspublikationer	0
<i>Kilde: Forskningsindberetninger 2006</i>	

Redaktion af tidsskrifter, årbøger, serier og samleværker

Bogens Verden: Bruno Svindborg

Capella Hafniensis Editions: Peter Hauge, Ole Kongsted

Carl Nielsen Brevudgaven: John Fellow (styregruppe: Anette Faaborg, John Fellow, Niels Gangsted-Rasmussen og John T. Lauridsen).

Carl Nielsen Studies: Niels Krabbe

Carl Nielsen Udgaven: Lisbeth Ahlgren Jensen, Elly Bruunshuus Petersen, Niels Bo Foltmann, Kirsten Flensborg Petersen, Peter Hauge, Niels Krabbe (hovedredaktør)

Catalogue of Oriental Manuscripts in Danish Collections (COMDC): Stig T. Rasmussen

Danish Humanist Texts and Studies: Erland Kolding Nielsen

Den Jyske Historiker: Henrik Horstbøll, John T. Lauridsen

Forskning på Det Kongelige Bibliotek. Årsberetning: Grethe Larsen

Fund og Forskning i Det Kongelige Biblioteks Samlinger: John T. Lauridsen

H.C. Lumbyes Samlede Orkesterværker, CD-indspilning: Knud Arne Jürgensen

Humanist Discoveries of Scandinavian Antiquity: Karen Skovgaard-Petersen

J.P.E. Hartmanns Udvalgte Værker: Niels Krabbe (hovedredaktør), i redaktionsrådet Claus Røllum-Larsen

Magasin fra Det Kongelige Bibliotek: Lotte Philipson

Musikvidenskabelige kompositioner. Festskrift til Niels Krabbe: Anne Ørbæk Jensen, John T. Lauridsen, Erland Kolding Nielsen, Claus Røllum-Larsen

Niels W. Gade Udgaven: Niels Bo Foltmann

Nordisk Judaistik: Eva-Maria Jansson

Nordisk Tidskrift för Bok- och Bibliotekshistoria: Karen Skovgaard-Petersen

Orglet: Claus Røllum-Larsen

5. Udarbejdelse af fagbibliografier

Arbejdet med fagbibliografier ligger uden for Forskningsafdelingens forskningsnormering, men er en ressourcecetung del af forskningsformidlingen. Der anvendes godt to årsværk hertil i 2006. Denne særlige aktivitet er, som nævnt i de foregående årsberetninger, under stadigt pres både p.g.a. generelle nedskæringer og ud fra en opfattelse af, at online-mediet har gjort værdien af den meget mindre, hvis ikke helt overflødiggjort den. De seneste års opbygning af online fagportaler har dog vist sig for visse fagområder at gøre dette til skamme. Der er et stærkt behov for digitalt materiale til anvendelse i fagportalerne. Hovedparten af Det Kongelige Biblioteks fagbibliografier udarbejdes online, det gælder alle de store, og er tænkt online med de større muligheder, dette medie giver for søgning. De udarbejdes alle af fagfolk, i nogle tilfælde af forskere.

I 2006 er der blevet indført brugerbetaling for *Dansk Historisk Bibliografi* 1990ff. Fremover er brugen af denne løbende opdaterede bibliografi kun mulig mod betaling af et årsabonnement eller hvis man er tilknyttet eller kommer på en institution, der har abonnement. Tilslutningen til abonnementsordningen det første år har været tilfredsstillende, men der er langt igen, før udarbejdelsesomkostningerne tilnærmelsesvis er dækket. Det er Det Kongelige Biblioteks håb i løbet af det næste par år at få abonnementskredsen udvidet så meget, at økonomien kan hvile i sig selv. Der er stadig en lang række

potentielle brugere af dette bibliografiske standardværktøj, som ikke er abonnenter.

Dansk Juridisk Bibliografi og *Dansk Sociologisk Bibliografi* er ophørt 31. december 2005.

I Forskningsafdelingens regi er udarbejdet følgende fagbibliografier:

Danmark og Antikken. 1992ff. Redigeret af Flemming Gorm Andersen.

Danish Contributions to Classical Scholarship. 1992ff. Redigeret af Flemming Gorm Andersen.

For de to bibliografier tilsammen er i 2006 lavet 137 poster.

Dansk Historisk Bibliografi. 1990ff. En online-bibliografi. Redigeret af Henrik Horstbøll, Grethe Larsen (fratrådt 1. september), John T. Lauridsen og Jakob Meile (tiltrådt 1. august). Desuden medvirker Mogens Bak og Jesper Mørch (til 1.3.), derefter afløst af Trine Wehnert. Der er i 2006 indført 1.1691 nye poster, så basen nu er på 41.947 poster. Den betydelige nedgang i antallet af registrerede poster i 2006 skyldes, at registreringsarbejdet delvis har måtte udskydes p.g.a. personaleomplaceringer.

Dansk Lingvistisk Bibliografi. Redigeret af Anne-Mette Kirkeby. I 2006 er tilføjet 154 poster.

Klassikerkatalogen. En bibliografi over internationale litterære klassikere på dansk. Ved Erik Skyum-Nielsen. Rummer 1.100 forfatterskaber og 15.087 poster. Foreløbigt afsluttet ved udgangen af 2002 og tilgængelig online siden 2003. En løbende opdatering er indtil videre opgivet.

Samarbejde og modstand. Danmark under den tyske besættelse 1940-45. En bibliografi. 2001ff. Redigeret af John T. Lauridsen. I 2006 er registreret 217 nye poster. Desuden er tilføjet anmeldelser, rettelser m.m. Det er en betydelig nedgang i forhold til 2005, men afspejler alene, at registreringsarbejdet har måtte udskydes p.g.a. personaleomplaceringer. Et trykt tillæg til den 2002 trykte bibliografi er publiceret i *Fund og Forskning* 42, 2003. Der er planlagt en samlet online tilgængeliggørelse af hele bibliografien, både de tidligere trykte dele, og onlinesupplementet.

6. Udstillingsvirksomhed

Det er et led i forskningsforpligtelsen, at forskerne bidrager til eller er fagredaktører ved Det Kongelige Biblioteks udstillinger inden for deres fag- og forskningsområder. Dog udgør heller ikke udstillingsredaktionen en del af den tid, der er normeret til forskning. Der foreligger ikke en opgørelse af forskernes tidsforbrug til udstillingsvirksomhed.

I 2006 har forskere været redaktører på følgende udstillinger:

Karen Skovgaard-Petersen har medvirket ved tilblivelsen af udstillingerne: "Trusler og tyvekoster" og "Fra Støv til Guld" på Det Kongelige Bibliotek.

Tove Thage var tilrettelægger af udstillingen og redaktør af kataloget til "New Adventures/Contemporary Danish Photography & Video," der åbnede 24. oktober 2006 på Gallery Sejul i Seoul, Sydkorea.

Oftest ledsages udstillingsredaktion af udarbejdelse af udstillingskataloger. For disse

henvises til den afsluttende bibliografi.

Der er i øvrigt lavet adskillige andre udstillinger ved Det Kongelige Bibliotek i årets løb, som det fremgår af den generelle årsberetning.

7. Seminarer – foredragsrækker

Boghistorisk seminar

For særligt interesserede og andre forskere blev det årlige Bogseminar afholdt 27. oktober 2006, hvor fem forskere præsenterede igangværende eller afsluttet forskning på området. Programmet var følgende:

Ole Kongsted, forskningsstipendiat, cand. phil., Det Kongelige Bibliotek: Tyge Brahe og musikken. Nodetryk og manuskript i 1500-tallets Europa.

Marita Akhøj Nielsen, ordbogsredaktør, dr.phil.: Runer i renæssancen.

Charlotte Appel, lektor, dr.phil., Roskilde Universitet, og Henrik Horstbøll, seniorforsker, dr.phil., Det Kongelige Bibliotek: Bogtryk og renæssance.

Karsten Christensen, fuldmægtig, cand. mag., Københavns Universitet: Udforskningen af danske renæssancebøger – status og muligheder.

Karen Skovgaard-Petersen, seniorforsker, dr.phil., Det Kongelige Bibliotek: Erasmus Lætus' *Res Danicæ* (1574), en Danmarkshistorie i lyset af Syvårskrigen.

Forskerseminar

Den 23. november blev der afholdt et internt forskerseminar for Det Kongelige Biblioteks forskergruppe om temaet "Tanker om forskning." Programmet var følgende:

Else Marie Bartels, seniorforsker, Det Kongelige Bibliotek: Evidensbaseret forskning – Problemer og fordele.

Lisbeth Ahlgren Jensen, seniorforsker, Det Kongelige Bibliotek: Problematisering af biografi-begrebet.

Helge Krag, professor, Århus Universitet: Naturvidenskab i forhold til religion og videnskabs- og kulturhistorien.

8. Det Kongelige Biblioteks forskning på nettet

På Det Kongelige Biblioteks hjemmesider kan man få en oversigt over forskningens organisation og en præsentation af den enkelte fastansatte forsker med angivelse af forskningsområder, igangværende projekter og et udvalg af hidtil udgivne publikationer.

For de foregående år ligger Det Kongelige Biblioteks årsberetninger på nettet. Heri er en fyldig redegørelse for forskningsaktiviteten og en fuldstændig bibliografi over udgivelser fra Det Kongelige Bibliotek. På nettet ligger også de fusionerede institutioners endnu gældende forskningsplaner, samt rapporten om evalueringen af forskningen på Det Kongelige Bibliotek 1998-2002. Forskningsafdelingen er præsenteret på nettet i udvidet form, ligesom et udsendelsen af nyhedsbreve er fortsat. I årets løb udkom kun et enkelt nummer grundet ressourceforholdene.

Nettet bruges endvidere af institutionens forskere til at indgå i faglige netværk og kommunikation med forskere i ind- og udland.

Endelig benyttes nettet i meget betydeligt omfang som publikationssted for digitale faksimiler af bl.a. noder, kort og middelalderlige håndskrifter ledsaget af indholdsanalyser, faglige introduktioner samt bibliografier.

9. Forskningsmiljø

Forskerne på Det Kongelige Bibliotek er spredt geografisk, fagligt og med hensyn til afdelingsplacering. Det gør sig mere end nogensinde gældende efter den i 2006 foretagne fusion. Af de tre faktorer har den faglige spredning størst betydning. De allerfleste af forskerne må og skal rette opmærksomheden udad, når der skal etableres faglige sammenhænge, og det gøres uden undtagelse. Adskillige deltager i etablerede faglige netværk, og alle tilskyndes dertil. Det for tiden vistnok største faglige netværk forbundet med institutionen udgøres af de ca. 60 forskere, der fra 2006 samarbejdede om udarbejdelsen af et fagleksikon om Danmark under den kolde krig (1945-1991). Medarbejderne kommer fra en snes institutioner, og redaktionen består af forskningsstipendiat, ph.d. Rasmus Mariager, PET-kommissionen, lektor, lic.phil. Thorsten Borring Olesen, Århus Universitet, professor, dr.phil. Poul Villaume, Københavns Universitet og forskningschef, dr.phil. John T. Lauridsen, Det Kongelige Bibliotek.

Et særligt input til miljøet giver de mange eksternt finansierede og tilknyttede forskningsprojekter, der giver rig lejlighed til dialog på tværs af faggrænser, samt de talrige netværksengagementer, blandt hvilke skal nævnes:

Geschlechterdifferenz in europäischen Rechtskreisen/Gender differences in European legal cultures. Europæisk forskernetværk. Deltager: Grethe Jacobsen.

Konfrontation, kollaboration og flugt i Europa 1933-45. Deltagere: Sofie Bak, John T. Lauridsen, Mikkel Kirkebæk, Jakob Meile og Morten Møller.

Lærde kvinder i renessancen. Deltager: Marina Vidas.

Netværk for musikteater. Deltager: Knud-Arne Jürgensen.

Nordisk fotohistorisk netværk. Deltagere: Dag Petersson, Louise Wolthers.

Nordisk Sommer Universitet. Deltager: Dag Petersson.

Forskernetværk med Jean Sibelius Udgaven. Deltagere: Carl Nielsen Udgavens medarbejdere.

The Nordic-Baltic-Russian Network on the History of Books, Libraries and reading. HIBOLIRE, <<http://www.info.uta.fi/HIBOLIRE/HIBOLIRE.html>>. Deltager: Henrik Horstbøll.

Dansk byhistorie. SHF-finansieret netværk. Deltagere: John T. Lauridsen (tillige medlem af bestyrelsen), Badeloch Noldus.

Krigserfaringer. SHF-finansieret netværk. Deltager: John T. Lauridsen.

Sammen med Rigsarkivet og Tøjhusmuseet har Det Kongelige Bibliotek en foredragsforening, "Forum for fri forskning," hvor de på institutionerne ansatte og tilknyttede forskere holder foredrag om deres projekter for kollegerne. Det drejer sig gennemsnitligt om tre-fire foredrag hvert halvår. I 2006 har bl.a. Dag Petersson, Ivan Boserup og Henrik Horstbøll fra Det Kongelige Bibliotek deltaget.

Det Kongelige Bibliotek er aktivt engageret i tre forskerskoler: Georg Brandes

Forskerskolen, Forskerskolen for Æstetik og Medier og Kulturarvens Forskerskole.

10. Anvendte ressourcer til forskning

Efter en ansøgning til Kulturministeriets forskningspulje er der bevilget støtte til afslutning af seniorforsker, dr.phil. Henrik Horstbølls bog "Magtens maskerade" og til seniorforsker, ph.d. Peter Hauges tekstkritiske udgave af Robert Fludds "Temple of Music."

Oversigt over Det Kongelige Biblioteks forskningsbudget for og faktiske forbrug i 2006 følger nedenfor, herunder med fordeling på intern og ekstern bevilgning.

Hertil kommer et antal hvilende/opsparede årsværksandele med henblik på anvendelse ved realisering af kommende forskningsprojekter eller til afslutning af allerede i gangværende.

Det samlede forskningsvolumen 2006 omregnet til forskningsårsværk:

	Budget	Forbrugt
Ordinær finanslovsbevilling, NA	4,50	4,50 ¹
Ordinær finanslovsbevilling, KU	1,25	1,25
Eksternt bidrag til samfinansieret forskning	1,00	1,00
Tilskudsfinansieret og domicileret forskning	6,50	13,33
Carl Nielsen Udgaven	0,75	0,50
I alt	14,00	20,58

¹ Heri indgår forskningsledelse med 0,75 årsværk, studentermedhjælp m.v.

Kilde: Det Kongelige Biblioteks Forskningsplan 2003-2007, s. 5-6. Siden forskningsplanens tilblivelse i juni 2003 er der både kommet yderligere eksternt finansierede projekter til og afgået nogle igen.

Forskningsproduktivitet

Antal forskningsårsværk	20,58
Antal videnskabelige publikationer/forskningsenheder	84,00
Videnskabelige publikationer pr. forskningsårsværk	4,08

For antal publikationer er anvendt en omregningsfaktor, således at en artikel tæller som 1 publikation, mens en bog tæller som 4 publikationer, en ph.d.-afhandling som 6 og en disputats som 8. Publikationerne er opgjort på grundlag af alle forskningsindberetningerne 2006.

Der er uændret sat som mål i Det Kongelige Biblioteks nugældende resultatkontrakt med Kulturministeriet, at der skal produceres 4 publikationer pr. forskningsårsværk. Det mål er i 2006 atter blevet nået ved tilfældighedernes spil, men anvendelsen er fortsat meget problematisk. Det er især omregningsfaktoren, der er

diskutabel, men også inddragelsen af de domicilerede forskningsprojekter under dette produktivitetskrav er problematisk, som nævnt i foregående årsberetninger. Det Kongelige Biblioteks Rådgivende Forskningsudvalg har derfor anbefalet, at der bliver taget stilling til anvendelsen af disse forskningsindikatorer på ny.

Forskere på Det Kongelige Bibliotek 2006				
Navn	Stilling	Født	KB- årsværk	Ekstern finans.
<i>Fastansatte forskere på nationalbiblioteksbevilling</i>				
Düring Jørgensen, Jesper	Forsker, cand.phil.	1944	0,25	
Horstbøll, Henrik	Seniorforsker, dr.phil.	1952	0,25	0,40
Jansson, Eva-Maria	Seniorforsker, fil.dr.	1963	0,25	
Jürgensen, Knud Arne	Seniorforsker, dr.phil.	1952	0,25	
Lauridsen, John T.	Forskningschef, dr.phil.	1951	0,25	
Petersen, Erik	Seniorforsker, dr.phil.	1948	0,25	
Røllum-Larsen, Claus	Seniorforsker, ph.d.	1953	0,25	
Skovgaard-Petersen, Karen	Seniorforsker, dr.phil.	1962	0,25	
<i>Fastansatte forskere på universitetsbiblioteksbevilling</i>				
Bartels, Else Marie	Seniorforsker, dr.scient.	1948	0,25	
Børgesen, Lisbeth W.	Forsker, ph.d.	1953	0,25	
Dorch, Søren Bertil Fabricius	Forsker, ph.d.	1971	0,25	
Prægel, Niels-Ole	Seniorforsker, lic.scient.	1952	0,25	
Ussing-Rosenkilde, Anne Phaff	Seniorforsker, lic.scient.	1951	0,25	
<i>KB-medarbejdere på særlig forskningsbevilling</i>				
Petersson, Dag	Forsker, ph.d.	1971	0,50	0,50
<i>Fastansatte forskere på særbevilling (CNU)</i>				
Ahlgren Jensen, Lisbeth	Seniorforsker	1953		0,25
Foltmann, Niels Bo	Seniorforsker	1958		0,00 ²
Hauge, Peter	Seniorforsker, ph.d.	1961		0,45 ³
<i>Samfinansierede forskere</i>				
Bøgvad Kejser, Ulla	Ph.d.-stipendiat	1965	0,50	0,50
Wolthers, Louise	Ph.d.-stipendiat	1974	0,50	0,50

² Bo Foltmann har ikke udnyttet sin forskningstid 2006.

³ Heraf kommer de 0,20 årsværk fra Kulturministeriets forskningspulje og ikke fra særbevillingen.

Tilknyttede forskere

Ahtola Nielsen, Jan	Forskningsstip., ph.d.	1971	1,00
Barfoed, Niels	Forskningsstip., dr.phil.	1931	1,00
Boel, Bent	Forskningsstip., ph.d.	1959	0,50
Dreyer, Kirsten	Forskningsstipendiat	1937	1,00
Fabritius, Elisabeth	Forskningsstip., mag.art.	1945	1,00
Fellow, John	Forskningsstipendiat	1947	1,00
Fischer, Erik	Forskningsstip., dr.phil.	1920	1,00
Kirkebæk, Mikkel	Forskningsstipendiat	1973	1,00
Kongsted, Ole	Forskningsstipendiat	1943	1,00
Møller, Morten	Forskningsstipendiat	1978	0,25
Noldus, Badeloch	Forskningsstip., ph.d.	1970	0,50
Perho, Irmeli	Forskningsstipendiat	1953	0,08
Thage, Tove	Forskningsstipendiat	1950	1,00
Vidas, Marina	Forskningsstip., ph.d.	1959	1,00
Viinholdt Nielsen, Bendt	Forskningsstip.	1953	1,00
Yde, Henrik	Forskningsstip., dr.phil.	1950	1,00

Forskernes fordeling på stillingskategori og køn

Stillingskategori	Mænd	Kvinder	I alt
Forskningschef	1	0	1
Seniorforskere	7	5	12
Seniorrådgivere	0	0	0
Forskere	3	1	4
Eksternt tilknyttede forskere	10	6	16
Ph.d-studerende	0	2	2
I alt	21	14	35

Forskernes fordeling på alder og køn

Fødselsår	Mænd	Kvinder	I alt
1920-29	1	0	1
1930-39	1	1	2
1940-49	4	2	6
1950-59	9	6	15
1960-69	1	3	4
1970-79	5	2	7
I alt	21	14	35

Det har for en del år siden været påpeget, at forskergruppens kønsfordeling var meget skæv med en betydelig overvægt af mænd. Det billede er gradvist ved at ændre sig. I gruppen af forskere født efter 1960 er der for øjeblikket en vis balance mellem kønnene. Det generationsskifte, der er undervejs i forskergruppen, peger på en mere ligelig repræsentation af kønnene, og fusionen har yderligere bidraget dertil.

Desuden har været ansat forskningsassistent Jakob Meile, stud.mag.'erne Jesper Mørch, Morten Møller, Trine Wehnert og Niels Henrik Vejen Jespersen.

Overassistent Mogens Bak har fremdeles medvirket ved *Dansk Historisk Bibliografi*.

Personalia – tiltrådte og fratrådte i Forskningsafdelingen

Ulla Bøgvad Kejser tiltrådte som ph.d.-stipendiat 1.1.2006.

Niels Henrik Vejen Jespersen tiltrådte som studentemedhjælper 1.6.2006

Mikkel Kirkebæk tiltrådte 1.1.2006 som forskningsstipendiat.

Grethe Larsen fratrådte 31. august 2006.

Morten Møller fratrådte 31.5.2006 som studentemedhjælper og tiltrådte 1. oktober som forskningsstipendiat.

Jesper Mørch fratrådte som studentemedhjælper 28.2.2006.

Badeloch Noldus fratrådte som domicileret forsker 1.7.2006.

Trine Wehnert tiltrådte som studentemedhjælper 1.3.2006.

Bendt Viinholdt Nielsen tiltrådte som forskningsstipendiat 1.1.2006.

Lone Ømann fratrådte 31. december 2005.

11. Det Kongelige Biblioteks forskningsorganisation

Forskningsafdelingen varetager den løbende forvaltning af Det Kongelige Biblioteks forskningsaktiviteter. Som forskningsinstitution er det bibliotekets opgave at udføre forsknings- og udviklingsarbejde inden for bibliotekets fag- og funktionsområder. Forskningsområderne var til og med 2002 principielt universelle, men bibliotekets forskningsindsats rettes nu overvejende mod de humanistiske fag samt biblioteks-, dokumentations- og informationsvidenskab, og i mindre grad mod de samfundsvidenskabelige fag. Bog-, biblioteks- og videnskabshistoriske studier er særligt prioriterede områder.

Forskningen er en af bibliotekets hovedopgaver med Forskningsafdelingen som omdrejningspunkt, ledet af *forskningschefen*. Forskningsafdelingen er en tværgående afdeling, hvortil forskningsbibliotekarerne har reference ved udførelse af forskning. I Forskningsafdelingen er også ansat medarbejdere, hvis fulde arbejdstid anvendes til forskning. Endvidere er eksterne forskningsprojekter og forskningsformidlingsprojekter altid knyttet til afdelingen.

Til forskningschefen er delegeret ansvaret for forskningsaktiviteterne på Det Kongelige Bibliotek og for en række fagbibliografier. Blandt ansvarsområderne er: ledelsesbeføjelser over for både ansatte forskere og eksternt tilknyttede forskningsmedarbejdere med tilrettelæggelse og udførelse af forskningsopgaver, udarbejdelse af forskningsplaner, forskerevalueringer, forskeruddannelse, formand for bedømmelsesudvalg ved besættelse af visse seniorforskerstillinger, sagsbehandling for Direktionen, udviklings- og formid-

lingsopgaver som bog- og tidsskriftsredaktion, planlægning og gennemførelse af konferencer, seminarer, udstillinger o.lign.

Forskningschef: Dr.phil. John T. Lauridsen
Bibliotekar: Grethe Larsen (til 31. august)
Forskningsassistent: cand.mag. Jakob Meile.

Det Kongelige Biblioteks Rådgivende Forskningsudvalg består fra 2006 af:
Professor, dr.med. Albert Gjedde, Århus Universitetshospital (formand)
Professor, dr.phil. Hanne Ruus, Københavns Universitet
Professor, dr.phil. Svend Erik Larsen, Århus Universitet
Seniorforsker, dr.scient., Else Marie Bartels, Det Kongelige Bibliotek (stedfortræder Bertil Dorch)
Seniorforsker, ph.d., Peter Hauge, Det Kongelige Bibliotek (stedfortræder Lisbeth Ahlgren Jensen)
Sekretær for udvalget er Jakob Meile.

12. Forsknings- og forskningsformidlingspublikationer 2006

Bibliografien indeholder forskergruppens publikationer, også dem, der ikke er med i forskningsbudgettet. Den er opstillet efter systematikken for Det Kongelige Biblioteks årsberetning, hvortil der i øvrigt henvises.

I. Institutionspublikationer

(trykte såvel som elektroniske)

A. Generelle publikationer

Forskning på Det Kongelige Bibliotek. Årsberetning for 2005. Red.: Grethe Larsen. 2006. 42 s.

Carl Nielsen: *Works / Værker*. Published by The Carl Nielsen Edition, The Royal Library / Udgivet af Carl Nielsen Udgaven, Det Kongelige Bibliotek. Copenhagen: Edition Wilhelm Hansen, 1998ff.:

Piano and Organ Works / Klaver- og orgelværker. Edited by / Udgivet af David Fanning, Niels Bo Foltmann. 2006. lxxix, 270 s. Ill. Fol. (*Series II. Instrumental Music*, Vol. 12 / *Serie II. Instrumentalmusik*. Bd. 12). ISBN 87-598-5395-6 / 978-87-598-5395-5, ISMN M-66134-201-4. Kr.

Fra støv til guld. Brugsbøger og skillingstryk fra Det Kongelige Bibliotek / *From dust to gold*. Handbooks and broadsheets from The Royal Library. Red.: Karen Skovgaard-Petersen. Udg. af Det Kongelige Bibliotek & Montana a/s. 2006. 132 s. Ill. I kassette. ISBN 87-7023-651-8. Kr. 119,-

Ghâli, Dunâ og Stig Rasmussen [oversættelse]: *Qisas wa-hikâyat khurâfiyyah* [Historier og eventyr] / Hâns Kristiyân Andirsîn; tardjamah Dunâ Ghâli, Stî Ghâsmûsîn. Damascus: Dâr al-Madâ, 2006. 583 s. Ill.

J.P.E. Hartmann: *Udvagte Værker / Selected Works / Ausgewählte Werke*. Udgivet af Hartmann Udgaven, Det Kongelige Bibliotek / Published by The Hartmann Edition, The Royal Library / herausgegeben von der Hartmann-Ausgabe, Die königliche Bibliothek. Hovedredaktør / Editor-in-chief / Redaktionsleiter: Niels Krabbe. København 2002ff.

Liden Kirsten Opus 44 / Little Kirsten Opus 44 / Klein Karin Opus 44. Opera i to akter. Tekst af H.C. Andersen. Klaverpartitur af Thomas Løbger. Udg. af

Niels Krabbe. 2006. x, 252 s., 4°. M. spiralryg. ISMN M-706763-10-1. Kr. 542,50.

Vølvens Spaadom opus 71. Digt af den ældre Edda, bearbejdet af Fr. Winkel Horn / *The Prophecy of the Sibyl opus 71*. Poem from the Poetic Edda, adapted by Fr. Winkel Horn / *Wahrpruch der Wölwe opus 71*. Lied der Älteren Edda, bearbeitet von Fr. Winkel-Horn. Udgivet af / edited by / herausgegeben von Niels Krabbe. København 2006. xxxii, 94 s. Ill. Fol. Indb. (*Serie V Bind 1 / Series V Vol. 1 / Serie V Band 1*). ISMN M-706763-09-5. Kr. 800,-
Musikvidenskabelige Kompositioner. Festschrift til Niels Krabbe 1941. 3. oktober. 2006. Red. af Anne Ørbæk Jensen, John T. Lauridsen, Erland Kolding Nielsen, Claus Røllum-Larsen under medvirken af Sofie Lene Bak, Jakob K. Meile. Det Kongelige Bibliotek: Museum Tusulanums Forlag. 2006. 754 s. Ill. (*Danish Humanist Texts and Studies*, vol. 34). ISBN 978-87-635-0587-1. Kr. 475,-

C. Fagbibliografier, registraturer, kataloger

Dansk Historisk Bibliografi 2006. Red.: John T. Lauridsen, Henrik Horstbøll, Grethe Larsen og Jakob Kyril Meile. Online 2006: 1.691 poster. Totalt 1990-2006: 41.947 poster. Online-udgave tilgængelig via REX for licenshaver.
Lauridsen, John T.: *Samarbejde og modstand. Danmark under den tyske besættelse 1940-45. En bibliografi*. Tilkomne poster 2006: 217.
Bibliographie linguistique de l'année 2002. Dansk bidrag udarbejdet af Anne-

Mette Kirkeby. 160 poster. Dordrecht: Kluwer. 2006. 1445 p. ISBN: 1-4020-4550-6. Online: <<http://www.blonline.nl>>.

Dansk Musiklitterær Bibliografi 2005. Red.: Anne Ørbæk Jensen. Online 2006: 340 poster. Online-udgave tilgængelig via REX <[https://rex.kb.dk/F?func=find-c&cccl_term=\(wpi%3Dkbm2006%3F\)&local_base=BGF01_sbb](https://rex.kb.dk/F?func=find-c&cccl_term=(wpi%3Dkbm2006%3F)&local_base=BGF01_sbb)>.

D. Tidsskrifter og serier

Bogens Verden. Tidsskrift for kultur og litteratur. Udgivet af Det danske Forfatter- og Oversættercenter Hald og Det Kongelige Bibliotek i samarbejde med Danmarks Biblioteksforening og Biblioteksstyrelsen og med støtte af Kulturministeriets bevilling til almenkulturelle tidsskrifter. Red.: Bruno Svindborg (ansvh.), Jørn Erslev Andersen, Peter Q. Rannes. Årgang 88, 2006, Nr. 1-4. Ill. ISSN 0006-5692. Kr. 125 (løssalg), 450 (abonnement). D.

Danish Humanist Texts and Studies. Edited by Erland Kolding Nielsen. Volume 33-34. Publ. by The Royal Library. Cph.: Museum Tusulanums Forlag. 2006. ISSN 0105-8746.

Fund og Forskning i Det Kongelige Biblioteks Samlinger. Bind 45, 2006. Red. af John T. Lauridsen. 276 s. Ill.

Kultur i Diamanten. Udstillinger, koncerter, foredrag, debat [elektronisk nyhedsbrev] nr. 1-9 <<http://www.kb.dk/dept/nbo/kob/nyhedsbrev/kult/index.htm>>.

Magasin fra Det Kongelige Bibliotek. Red.: Lotte Philipson. 19. årg. Nr. 1-4. 2006. 75, 73, 70, 74 s. Ill. ISSN 0905-5533. Kr. 125,- (abonnement), kr. 50,- (løssalg).

E. Udstillingskataloger

Skovgaard-Petersen, Karen: *Fra støv til guld – brugsbøger og skillingstryk fra Det Kongelige Bibliotek*. Genstandstekster. 2006. 19 s. Gratis.

28 *Danske Fotobøger*. Ingrid Fischer Jonge, Christian Rud Andersen, Jens Erdman Rasmussen (red.). 2006. 67 s., ill. Det Nationale Fotomuseum, Det Kongelige Bibliotek. ISBN877023-449-3. Kr. 150,-.

II. Medarbejderpublikationer

(trykte såvel som elektroniske)

A. Bøger, artikler, anmeldelser, bidrag til samleværker m.m.

Ahlgren Jensen, Lisbeth: "Rosenhoff-affæren". I: *Musikvidenskabelige kompositioner. Festskrift til Niels Krabbe*. Det Kongelige Bibliotek: Museum Tusulanums Forlag, 2006, ss. 503-518.

Ahlgren Jensen, Lisbeth: "En komponerende dame." Modtagelsen af Nancy Dalbergs musik i samtiden", *Fund og Forskning i Det Kongelige Biblioteks Samlinger*, 45, 2006, ss. 79-106.

Ahlgren Jensen, Lisbeth: "Kvindelige komponister". I: *Gyldendals Online Leksikon*, 2006.

Bak, Sofie Lene: "Indtil de vender hjem. Københavns Socialtjeneste og de danske jøder 1943-45". I: Peter Henningsen og Rasmus Mariager (red.): *Strenge tider. København i krig og fred 1943-49. Historiske Meddelelser om København*, 2006, ss. 11-43.

Bak, Sofie Lene: Anm. af Steven L.B. Jensen (ed.): *Genocide: Cases, Comparisons and Contemporary Debates* (2003) og Laurence Rees: *Auschwitz. Nazisterne og Die Endlösung* (2005),

Historisk Tidsskrift, 106, hæfte 2, 2006, ss. 751-755.

Bak, Sofie Lene: Anmeldelse af Lone Rünitz: *Afhensyn til konsekvenserne. Danmark og flygtningespørgsmålet 1933-1940* (2005). I: *Fortid og nutid*, 4, 2006, ss. 316-317.

Bak, Sofie Lene: Anm. af Benzion Epelmann: *Ghetto dagbog. Fange i Theresienstadt* (2005), *Historie*, 2, 2006, ss. 489-491.

Barfoed, Niels (red.): *Samarbejdet/Modstand – et stadigt dilemma*. En rapport fra et symposium holdt i maj i Kunstindustrimuseet i Maj 2006. 2006.

Barfoed, Niels: "Syvmileskridt – baggrunden for bogen *I unåde* om Peter P. Rohde", *Bogens Verden. Tidsskrift for kultur og litteratur*, årg. 88:3, 2006, ss. 65-67.

Bartels, Else Marie, A.P. Harrison, A.H. Nielsen, I. Eidemak, S. Molsted: "The uremic environment and muscle dysfunction in man and rat", *Nephron Physiology*, vol.103, 2006, pp. 33-42.

Bartels, Else Marie, J. Swaddling and A.P. Harrison: "An ancient Greek pain remedy for athletes", *Pain Practice*, vol. 6:3, 2006, pp. 212-218.

Bartels, Else Marie, N. Renstrøm and A.P. Harrison: "A restorative effect of Alpha-Ketoglutarate, but not of succinate, on fast rat EDL-muscle dysfunction caused by a uremic environment", *Journal of Muscle Research and Cell Motility*, vol. 27:7, 2006, p. 532.

Bartels, Else Marie, B. Danneskiold-Samsøe and I. Genefke: "Treatment of torture victims – A longitudinal clinical study", *Scandinavian Journal of Rheumatology*, vol. 35 supplement 121, 2006, p. 20.

- Bartels, Else Marie, A.P. Harrison: "A Modern Appraisal of Ancient Etruscan Herbal Practices", *AJPT*, vol. 1:2, 2006, pp. 26-29.
- Bartels, Else Marie, R. Christensen, A. Astrup and H. Bliddal: "Avocado/soybean unsaponifiables (ASU) in osteoarthritis (OA) treatment: A meta-analysis with focus on efficacy", *Annals of Rheumatic Diseases*, vol. 65 supplement II, 2006, p. 227.
- Bartels, Else Marie, R. Christensen, A. Astrup and H. Bliddal: "The effect of weight reduction in obese patients diagnosed with knee osteoarthritis (OA): A systematic review and meta-analysis", *Annals of Rheumatic Diseases*, vol. 65 supplement II, 2006, p.113.
- Bartels, Else Marie, R. Christensen og E.M. Bartels (2006). "Evidensbaseret behandling af bevægeapparatet", *Forskning i Fysioterapi*, bind 4, 2006., ss. 1-8. På web-adr.: <<http://www.ffy.dk/sw10577.asp>>
- Boserup, Ivan: "Guaman Pomas Inkakronike". I: *Danmark & UNESCOs Memory of the World Register*. København: Det Kongelige Bibliotek, 2006, ss.50-51. Ill.
- Bruunshuus Petersen, Elly: "Johannes Jørgensens lyrik og danske komponister". I: *Fagerø en antologi, Johannes Jørgensen og hans forfatterskab*. Johannes Jørgensen Selskabet, 2006, ss. 217-251.
- Bruunshuus Petersen, Elly: "Censur på universitetet? Carl Nielsen og Niels Møllers 'Kantate til Universitetets Aarsfest 1908'". I: *Musikvidenskabelige kompositioner. Festskrift til Niels Krabbe*. Det Kongelige Bibliotek: Museum Tusulanums Forlag, 2006, ss. 561-577.
- Bruunshuus Petersen, Elly: *Knud Jeppesen: Foraar for soli kor og orkester*. [2006]. Partitur: forord og revisionsberetning (i alt 6 sider), noder (38 sider); opførelsesmateriale. Utrykt.
- Burchardi, Anne: "Litteratur i Bhutan", *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, årg. 19:1, 2006, ss. 3-12.
- Børgesen, Lisbeth W., D. Allard, M. van Hulle, A. Bobbaers, J. Billen and B. Gobin: "Sperm transfer during mating in the pharaoh's ant, *Monomorium pharaonis*, Doi:10.1111.1365-3032.2006.00519x", *Physiological Entomology* (2006) 31, pp. 294-298.
- Børgesen, Lisbeth W., D. Eelen and Johan Billen: "Functional morphology of the postpharyngeal gland of queens and workers of the ant *Monomorium pharaonis* (L.)", *Acta Zoologica* (Stockholm), 87, 2006, pp. 101-111.
- Dorch, S.B.F.: "Influence of a magnetized stellar envelope on buoyant flux ropes". I: *Abstract-bog fra Dansk Fysisk Selskabs Årsmøde* (DFS), Nyborg, talk-abstract, s. AA12.
- Dorch, S.B.F.: "Magnetohydrodynamics", artikel i kapitel om "Computational Astrophysics", i den peer-reviewede "*Encyclopedia of Dynamical Systems of Scholarpedia*" (Ed. Eugene M. Izhikevich), tilgængelig 2006, vil blive peer-review i 2007: <<http://www.scholarpedia.org/article/Magnetohydrodynamics>>.
- Dorch, S.B.F.: "Interview: Dr.med., professor Peter Norsk", *Subspace*, nr. 3, s. 5.
- Dorch, S.B.F.: "Commander Thomas Reiter", *Subspace*, nr. 3, s. 20.
- Dorch, S.B.F.: "Fri adgang til naturvidenskabernes", *Aktuel Naturvidenskab*, nr. 6, ss. 30-31.

- Dorch, S.B.F.: "Et astronomisk con", *Subspace*, nr. 2, ss. 22-23.
- Dorch, S.B.F.: "Interview: Astronom, lektor Anja C. Andersen", *Subspace*, nr. 2, s. 16.
- Dorch, S.B.F.: "Livet i Rummet" (om udstillingen af samme navn), *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, årg. 19:3, 2006, s. 56.
- Dreyer, Kirsten: "Var Elise Ahlefeldt identisk med Johanne Zimmermann? Et par randbemærkninger til Rolf Dorsets Paradisbarnet – en bog om H.C. Andersens herkomst", *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, årg. 19:2, 2006, ss. 47-54.
- Dupont, Henrik: "Luftfotografet historisk og i dag", *Bogens Verden. Tidskrift for kultur og litteratur*, årg. 88:3, 2006, ss. 36-41.
- Dupont, Henrik: "Kort over de arktiske områder", I: *Danmark & UNESCOs Memory of the World Register*. København: Det Kongelige Bibliotek, 2006, ss.30-33. Ill.
- Düring Jørgensen, Jesper: "Report on a theft of books, a non-fictive detective story". In: *Care and conservation of manuscripts*, vol. 9. Edited by Gillian Fellows-Jensen and Peter Springborg. Museum Tusulanum Press, University of Copenhagen, 2006, pp. 113-124.
- Düring Jørgensen, Jesper: "Musik og tyveri. Omkring proveniensen af en Franz Liszt-autograf i Det Kongelige Biblioteks Håndskriftafdeling". I: *Musikvidenskabelige kompositioner. Festskrift til Niels Krabbe*. Det Kongelige Bibliotek: Museum Tusulanums Forlag, 2006, ss. 211-223.
- Fabritius, Elisabeth: *Malerne på Tisvildeegnen siden Guldalderen*. Marie og Victor Haagen-Müllers Fond. 2006. 152 s. Ill.
- Fellow, John (red.): *Carl Nielsen Brevudgaven.*, Bind 2: 1898-1905. Multivers 2006, 598 s. + registre til bd. 1-2, 72 s. På web-adr.: <<http://www.multivers.dk/carl>>.
- Fellow, John: "Fædrelandssang med følger, "Du danske Mand" i hundrede år". I: *Musikvidenskabelige kompositioner. Festskrift til Niels Krabbe*. Det Kongelige Bibliotek: Museum Tusulanums Forlag, 2006, ss. 457-477.
- Fellow, John: "Maskarade-veer, "Maskarade"s tilblivelsesomstændigheder", *Det Kongelige Teaters Maskaradeprogram* 2006, ss. 14-19.
- Flensborg Petersen, Kirsten "Når 'Aarbøger for Nordisk Oldkyndighed' bliver en kilde til Carl Nielsen Udgiven. Om veje og vildveje i udarbejdelse af forord til kritisk-videnskabelige udgivelser". I: *Musikvidenskabelige kompositioner. Festskrift til Niels Krabbe*. Det Kongelige Bibliotek: Museum Tusulanums Forlag, 2006, ss. 579-590.
- Foltmann, Niels Bo: Anm. af Yvonne Wasserloos: *Kulturzeiten*. Niels W. Gade und C.F.E. Horneman in Leipzig und Kopenhagen (= Studien und Materialien zur Musikwissenschaft, Band 36). Georg Olms Verlag, Hildesheim, Zürich, New York, 2004. 630 s. ISBN 3-487-12599-4, *Fund og Forskning i Det Kongelige Biblioteks Samlinger*, 45, 2006, ss. 263-268.
- Foltmann, Niels Bo: "Danske kadencer til Haydns, Mozarts og Beethovens koncerter". I: *Musikvidenskabelige kompositioner. Festskrift til Niels Krabbe*. Det Kongelige Bibliotek: Museum Tusulanums Forlag, 2006, ss. 115-131.

- Foltmann, Niels Bo: "Søren Sønnichsen". In: *Die Musik in Geschichte und Gegenwart*. Allgemeine Enzyklopädie der Musik begründet von Friedrich Blume. Zweite, neubearbeitete Ausgabe herausgegeben von Ludwig Finscher. Personenteil Bd. 15, Bärenreiter Kassel 2006, sp. 1055-1056.
- Gertsen, Martine Cardel: "Digitaliseret digtlæsning; Om nogle muligheder internetbaseret litteraturformidling med Gustav Munch-Petersens forfatterskab som eksempel", *Fund og Forskning i Det Kongelige Biblioteks Samlinger*, 45, 2006, ss. 215-51. Ill.
- Hauge, Peter: "The Elizabethan Amorist or the Melancholic Lutenist". I: *Musikvidenskabelige kompositioner. Festskrift til Niels Krabbe*. Det Kongelige Bibliotek: Museum Tusulanums Forlag, 2006, ss. 43-53.
- Horstbøll, Henrik: "Kunsten at dø – ars moriendi/ The Art of Dying – ars moriendi". I: *Fra støv til guld. Brugsbøger og skillingstryk fra Det Kongelige Bibliotek*. Red. Karen Skovgaard-Petersen. 2006, ss. 55-76.
- Horstbøll, Henrik: "A Survey of the History of the Book and Libraries in Denmark since 1990", *Nordisk Tidskrift för Bok- och Bibliotekshistoria*, 86, 2002:2. Helsinki [2006], pp. 165-203.
- Horstbøll, Henrik: & John Christian Laursen: "Spinoza in Denmark: An unknown painting of Spinoza and the Spinoza collection of Count Otto Thott". In: *Spinoza and Dutch Cartesianism*, ed. Wiep van Bunge. (Spinozana 15). Würzburg: Königshausen & Neumann, 2006, pp. 248-264.
- Ilsoe, Harald: "De billige bøgers indtog i dansk boghandel 1908-1918", *Fund og Forskning i Det Kongelige Biblioteks Samlinger*, 45, 2006, ss. 107-72. Ill.
- Jansson, Eva-Maria: "En rabbiner midt i verden – om David Simonsens Arkiv", *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, årg. 19:4, 2006, ss. 47-51.
- Jansson, Eva-Maria: "Sockerbagaren på Nørregade. En svensk-dansk vistext och dess historia". I: *Musikvidenskabelige kompositioner. Festskrift til Kiels Krabbe*. Det Kongelige Bibliotek: Museum Tusulanums Forlag, 2006, ss. 267-278. Ill.
- Jürgensen, Knud Arne og Steffen Gliese: "Den anden Weill. Kurt Weills amerikanske musicals på danske teatre". I: *Musikvidenskabelige kompositioner. Festskrift til Niels Krabbe*. Det Kongelige Bibliotek: Museum Tusulanums Forlag, 2006, ss. 647-663. Ill.
- Jürgensen, Knud Arne: "The artists of 1805. The Theatrical Collaboration of Andersen, Bournonville and Hartmann", *Dance Chronicle, Studies in Dance and the Related Arts* (New York, Routledge), Volume 29, Number 3, 2006, pp. 353-369. Ill.
- Jürgensen, Knud Arne: "Hans Beck", *Dance Chronicle, Studies in Dance and the Related Arts* (New York, Routledge), Volume 29, Number 3, 2006, pp. 397-403.
- Jürgensen, Knud Arne: "August Bournonville. Études Chorégraphiques (1848, 1855, 1861)", *Dance Chronicle, Studies in Dance and the Related Arts* (New York, Routledge), Volume 29, Number 3, 2006, pp. 485-488. Ill.
- Kejser, Ulla Bøgvad, Karen Brynjolf Pedersen, Jesper Stub Johnsen, Mads Chr. Christensen: "Coatings on Black-and-White Glass Plates and Early

- Film". In: *Coatings on Photographs. Materials, Techniques, and Conservation*, ed. McCabe, Constance. The American Institute for Conservation of Historic and Artistic Works (AIC) Photographic Materials Group, 2005, pp. 108-131. Ill.
- Kongsted, Ole: *Musica Nuptialis*, tekst-hefte til da capo cd. 8. 226024, Kbh. 2005.
- Kongsted, Ole (udg.): Jan Tollius: *Opera Omnia*, I, *Liber primus motectorum quinque vocum* (1591). Capella Hafniensis Editions, *Monumenta Musica Regionis Balticae*, Series A, vol. 4, Kbh. 2005, XXXII + 102 s.
- Kongsted, Ole (udg.): Jan Tollius: *Opera Omnia*, II, *Motectorum quinque vocum liber secundus* (1591). Capella Hafniensis Editions, *Monumenta Musica Regionis Balticae*, Series A, vol. 5, Kbh. 2005, XXIV + 112 s.
- Kongsted, Ole (udg.): Vincentius Bertholusius: *Sacrarum cantionum* (1601). Capella Hafniensis Editions, *Monumenta Musica Regionis Balticae*, Series A, vol. 6, Kbh. 2005, XXXII + 192 s.
- Kongsted, Ole (udg.): Jan Tollius: *Opera Omnia*, III, *Moduli trium vocum* (1597). Capella Hafniensis Editions, *Monumenta Musica Regionis Balticae*, Series A, vol. 7, Kbh. 2005, XXIV + 46 s.
- Kongsted, Ole (udg.): Rinaldo del Mel: *Liber primus motetorum* (1581). Capella Hafniensis Editions, Series B, vol. 1, Kbh. 2005, XXIV + 98 s.
- Kongsted, Ole (red.): *Ps. 23: Herren er min hyrde, 14 kompositioner af danske komponister*. Capella Hafniensis Editions, Series D, vol. 1, Kbh. 2005, XII + 70 s.
- Kongsted, Ole: "Indledning". I: *Ps. 23: Herren er min hyrde, 14 kompositioner af danske komponister*. Capella Hafniensis Editions, Series D, vol. 1. Kbh. 2005, ss. VIII-XI.
- Kongsted, Ole: "Musikpfløge". In: *Schloss Güstrow*. Prestige und Kunst 1556 bis 1636. Güstrow 2006, pp. 204-206 (artiklerne C6.5-C6.10)
- Kongsted, Ole: "Niels Krabbes manglende fornemmelse for musik. Nogle betragtninger vedrørende opførelsespraksis i danske kilder fra 1500- og 1600-tallet". I: *Musikvidenskabelige kompositioner. Festskrift til Niels Krabbe*. Det Kongelige Bibliotek: Museum Tusulanums Forlag, 2006, ss. 25-42.
- Kongsted, Ole: "Tyge Brahe og musikken". I: *Tycho Brahes Verden*. Danmark i Europa 1550-1600. Red. af Poul Grønder-Hansen. Nationalmuseet, 2006, ss. 123-131.
- Kongsted, Ole: "Mutatis mutandis – i anledning af artiklen Flensborg-musikken i *Custos*, årg. 4, nr. 1", *Custos, tidsskrift for tidlig musik*, oktober 2006, årg. 4, ss. 10-12.
- Kongsted, Ole: "Bryllupsdigtet i musikalsk iklædning", *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, årg. 19:4, 2006, ss. 42-46.
- Krabbe, Niels: "Over grænsen. Forbindelser mellem dansk og tysk musikliv 1760-1914", *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, årg. 19:4, 2006, ss. 52-54.
- Krabbe, Niels: "Maskarade efter bogen", *Det Kongelige Teaters Maskarade-program* 2006, ss. 24-27.
- Lauridsen, John T.: "Til middag hos Best", *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, årg. 19:1, 2006, ss. 13-22.
- Lauridsen, John T.: "Temaer og prioriteringer i moderne byhistorie – og

- vigtige for hvem?”, *Byplanhistoriske Noter*, 55, 2006, ss. 47-56.
- John T. Lauridsen: “DNSAP i Spil. Frits Clausens beretning om tiden efter 9. april 1940”, *Danske Magazin*, 50:1, 2006, ss. 163-301.
- Lauridsen, John T.: “Hitlers hemmelige våben”, *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, årg. 19:3, 2006, ss. 13-24.
- Lauridsen, John T.: “Werner Best og den tyske sabotagebekæmpelse i Danmark 1942-45”. I: Henrik Lundtofte (red.): *Modstand og sabotage*. 2006, ss. 144-209.
- Lauridsen, John T.: *Fra udstødte til anbragte 1500-1950*. Marginalgruppeforskning i Danmark. Lydbog. Dansk Blindesamfund 2006.
- Midtgaard, Anna Magdalena L.: “Medieval Danish bindings”. In: *Care and Conservation of Manuscripts*, vol. 9. Ed. Gillian Fellows-Jensen and Peter Springborg. Museum Tusculanums Forlag, 2006, pp. 25-134. Ill.
- Nielsen, Jan Ahtola: I orkanens øje. Det danske Finlandskorps 1939-40. Gyldendal, 2006, 221 s. Ill.
- Nielsen, Jan Ahtola: “Nordisk forår. Stiftelsen af Foreningen Norden”, *Fund og Forskning i Det Kongelige Biblioteks Samlinger*, 45, 2006, ss.173-214.
- Nielsen, Jan Ahtola: At handle, som fornuften bød. Den officielle danske politik i spørgsmålet om dansk militær hjælp til Finland under Vinterkrigen 1939-40. 2006. På web-adr.: <<http://www.historie-nu.dk/ahtola.pdf>> [6 s.].
- Pedersen, Bent Lerbæk: “Den centralasiatiske bog”, *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, årg. 19:2, 2006, ss. 33-46.
- Pedersen, Bent Lerbæk: “Shu, So. Shu. Den Fjernøstlige bog”, *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, årg. 19:4, 2006, ss. 18-36.
- Pedersen, Bent Lerbæk: “Bog, bind og hæfte. Udviklingen af den kinesiske bog og den moderne formgivning af sideopsætningen i bøger fra Den kinesiske Folkerepublik”, *Bogvennen 2005*, 2006, ss. 73-104.
- Petersen, Erik: “Elementa Harmonica. Musik og filologi fra Athen til Hamburg”. I: *Musikvidenskabelige kompositioner. Festskrift til Niels Krabbe*. Det Kongelige Bibliotek: Museum Tusculanums Forlag, 2006, ss. 665-676.
- Petersen, Erik: “Æbelholtbogen efter middelalderen”, *NoMus, Nordsjællands Museumsforening*, 19/2, Hillerød: 2006, ss. 14-18.
- Petersen, Erik: “Medieval manuscript fragments in Danish institutions”. In: *The beginnings of Nordic Scribal Culture ca 1050-1300*. Report from a workshop on parchment fragments. Bergen 28-30 October 2005, Bergen 2006, pp. 15-16.
- Petersen, Erik: “Dalbybogen” / “Angersfragmentet” / “Hamburgbibelen” [In: *Danmark / Denmark & Unescos Memory of the World Register*. Kbh. 2006, pp. 26-29, 60-61. Ill.
- Petersen, Erik: “Renæssancen og vejen til kilderne”, *Blovstrød Kirke*, 7. årg., nr. 4, Blovstrød: 2006, ss. 2-4.
- Petersson, Dag: “Upptäckten av fotografiets rum”. In: Jannie Uhre Mogensen og Claus Krogholm (red.): *Fotografiska dialekter*. Göteborg: NSU Press. 2006, pp. 165-184.
- Petersson, Dag: “Introduktion till en fotografiets estetik”. In: Jannie Uhre Mogensen og Claus Krogholm (red.): *Fotografiska dialekter*. Göteborg: NSU

- Press. 2006, pp. 21-26.
- Petersson, Dag: *The Real Works*. På web-adr.: <<http://www.johannadomke.net/main/links.html>> u.p.
- Petersson, Dag: "Jacob Riis and the Making of the Other Half". In: *Shifts: Archives in Dialogue and New Identities in Documentarism*. (i(p+r)/n 2nd Changing Faces Conference: Sunderland and Jyväskylä, 2006), pp. 76-77.
- Prægel, Niels-Ole og P.M. Holm: "Cumulates from primitive rift-related East Greenland Paleogene magmas: Petrological and isotopic evidence from the ultramafic complexes at Kælvegletscher and near Kærven", *Lithos*, 92, 2006, pp. 251-275.
- Prægel, Niels-Ole og P.M. Holm: "Lithospheric contributions to high-MgO basanites from the Cumbre Vieja Volcano, La Palma, Canary Islands and evidence for temporal variation in plume influence", *Journal of Volcanology and Geothermal Research*, 149, 2006, pp. 213-239.
- Rasmussen, Stig og Dunâ Ghâlî [oversættelse]: *Qisas wa-hikâyat kburâfiyyah* [Historier og eventyr] / Hâns Kristiyân Andirsîn; tardjamah Dunâ Ghâlî, Stî Ghâsmûsin. Damascus: Dâr al-Madâ, 2006. 583 s. Ill.
- Røllum-Larsen, Claus: "Louis Glass og Carl Nielsen. Modsætninger i dansk musik. Deres forhold belyst hovedsagelig gennem breve fra Louis Glass". I: *Musikvidenskabelige kompositioner. Festskrift til Niels Krabbe*. Det Kongelige Bibliotek Museum Tusulanums Forlag, 2006, ss. 591-603.
- Røllum-Larsen, Claus: *Peder Gram: Orchestral Works vol. 1*. Dacapo 8.224713. Booklettekst til cd, ss. 15-20.
- Røllum-Larsen, Claus: *Danske Julemelodier*. Studenter-Sangforeningen. SSF CD 0601. Booklettekst til cd, upag. [ss. 2-11].
- Røllum-Larsen, Claus: Anm. af Eva-Marie Olesen (red.): *Organistbogen*. En beskrivelse af organist- og kantorstillinger [-]. Udgivet af Dansk Organist og Kantor Samfund. 9. udgave 2005, *Orglet. Medlemsblad for Det Danske Orgelselskab*, nr. 69, dec, 2006, s. 49.
- Skovgaard-Petersen, Karen: "Trusler og Tyvekoster – Tale ved åbning af udstillingen Trusler og Tyvekoster i Det Kongelige Bibliotek 11. maj 2006", *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, årg. 19:2, 2006, ss. 3-8.
- Skovgaard-Petersen, Karen: "De oversete bøger – om folkelig læsning i Danmark 1500-1800". I: *Fra støv til guld*. Brugsbøger og skillingstryk fra Det Kongelige Bibliotek / *From dust to gold. Handbooks and broadsheets from The Royal Library*. Det Kongelige Bibliotek. 2006, ss. 13-30.
- Skovgaard-Petersen, Karen: "Tale holdt ved åbning af udstillingen Fra støv til guld, 10. november 2006", *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, årg. 19:4, 2006, ss. 37-41.
- Skovgaard-Petersen, Karen: "Om korstogsberetningen De Profectione Danorum in Hierosolymam (ca. 1200)". I: *Broderliste, Broderskab Korstog*. Bidrag til opklaringen af en gåde fra dansk højmiddelalder. Red. Janus Møller Jensen. Odense: Syddansk Universitetsforlag. 2006, ss. 237-245.
- Skovgaard-Petersen, Karen: "Christian 4.s danmarkshistorier". I: *Danmark og Renæssancen*. Redaktion Jens Velle, Peter Zeeberg, Carsten Bach-Nielsen, Johan

- M. Jensen. Gad, 2006, ss. 226-233.
- Skovgaard-Petersen, Karen: "Brynjolfurs Islandsbeskrivelse (Historica de rebus Islandicis relatio) i lyset af samtidens historieskrivning, især Johannes Pontanus' Danmarkshistorie (1631)". In: *Brynjolfur biskup*. Kirkjuhöfðingi, fræðinmadur og skáld. Udg. af Jón Pálsson, Sigurdur Pétursson, Torfi H. Tulinius. Reykjavík. 2006, ss. 332-339 (på islandsk, ss. 218-226).
- Skovgaard-Petersen, Karen: "Erasmus Lætus' Res Danicæ (1574), en Danmarkshistorie i lyset af Syvårskrigen", *Renaissancestudier* 2, Udg. af Minna Skafte Jensen, Marianne Pade og Peter Zeeberg, 2006. <<http://www.renaes-sancestudier.dk>>.
- Skovgaard-Petersen, Karen: Anm. af: Gilbert Hess: *Literatur im Lebens-zusammenhang*. Text- und Bedeutungskonstituierung im Stammbuch Herzog Augusts des Jüngereren von Braunschweig-Lüneburg (1579-1666). Frankfurt am Main et al.: Peter Lang, 2002, *Braunschweigisches Jahrbuch für Landesgeschichte*, 86, 2005 [udkommet 2006], pp. 220-222.
- Skovgaard-Petersen, Karen: Anm. af: Egil Kraggerud (red.): *Johannes Nicolai*. Biskop Jens Nilssøns latinske skrifter. Oversættelser ved Mette Heuch Berg mfl. Innledninger etc ved Egil Kraggerud. Oslo: Universitetsforlaget 2004, *Scandinavian Journal of History*, 31,1 2006, pp. 78-81.
- Skovgaard-Petersen, Karen: Anm. af: J.F.C. Danneskiold-Samsøe: *Muses and Patrons*. Cultures of Natural Philosophy in Seventeenth-Century Scandinavia. Lunds Universitet 2004, og Morten Fink-Jensen: *Fornuftten under troens lydigbed*. Naturfilosofi, medicin og teologi i Danmark 1536-1636. Museum Tusulanums Forlag, 2004, *Fund og Forskning i Det Kongelige Biblioteks Samlinger*, 45, 2006, ss. 253-263.
- Svindborg, Bruno: "H.C. Andersens breve & manuskripter". I: *Danmark & UNESCOs Memory of the World Register*, 2006, ss. 10-13. Ill.
- Svindborg, Bruno: "Forfatterarkiver", *Bogens Verden. Tidsskrift for kultur og litteratur*, årg. 88:3, 2006, ss. 50-60.
- Thage, Tove: "Ansigt til ansigt. Portræt af Inger Christensen", *Nordisk Tidsskrift för Vetenskap, Konst och Industri*, 2/2006, pp. 131-140.
- Thage, Tove: "Menneskealfabet, del 1 og 2", *Objektiv/Dansk Fotohistorisk Selskabs tidsskrift*, nr. 113, sept. 2006, pp. 28-34 og nr. 114, december 2006, pp. 12-17.
- Thage, Tove: "New Adventures/Contemporary Danish Photography & Video". In: [Katalog], Gallery Sejul, Seoul, (co-editors: Minseong Kim og Beate Cegielska), oktober 2006, pp. 10-11 (engelsk og koreansk).
- Thage, Tove: *Snapshot fra Seoul*, [oversat til engelsk], december 2006. På web-adr.: <<http://www.aarhus.nu>>.
- Thage, Tove: *Et kosmisk kaleidoskop*. Essay til billedkunstneren Dorte Muxoll Jeppesens værk på Charlottenborgs Efterårsudstilling 2006. Oktober 2006, upag. (1 s.)
- Ussing-Rosenkilde, Anne Phaff, Anna Stachurska, Mirosław Pięta, Zbigniew Jaworski, Michał Pluta: "Factors that influence coat hair length in primitive horses (*Equus caballus*)", *Journal of Food, Agriculture and Environment – Science and Technology (JFAE)*, Vol 4,

- No. 1, January 2006, pp. 215-219.
- Ussing-Rosenkilde, Anne Phaff: "Farveavl". I: *Hestekongres, Landsudvalget for Hestes Årsmøde og faglig eftermiddag, 28. januar 2006, Fredericia*. Landscentret – Heste, Aarhus, 2006, ss. 34-43.
- Ussing-Rosenkilde, Anne Phaff: "Fra forskningen: Kloning", *Biofag*, Foreningen af Danske Biologer, Nr. 2, april 2006, ss. 9-11.
- Ussing-Rosenkilde, Anne Phaff: "Kloning af store pattedyr. Teknik, etik, konsekvens og rettigheder", *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, årg. 19:3, 2006, ss. 3-12.
- Ussing-Rosenkilde, Anne Phaff: "Inngangur / Introduction / Vorwort / Forord". In: Friðþjófur Þorkelsson [Fridthjofur Thorkelsson]: *Litir íslenski hestsins / The Colours of the Icelandic Horse / Die Farben des Islandpferdes / Islandsbestens farver*. Reykjavik: Mál og menning, 2006, ss. 8-9.
- Ussing-Rosenkilde, Anne Phaff: *The Genetics of Icelandic Horse Colours*. [Ledsagepublikation til Friðþjófur Þorkelsson [Fridthjofur Thorkelsson]: *Litir íslenski hestsins / The Colours of the Icelandic Horse / Die Farben des Islandpferdes / Islandsbestens farver*]. 2006, pp. 1-17. På web.adr.: <<http://edda.is/net/products.aspx?pid=1843&LastId=2054943>>. Også på web.adr.: <<http://www.amtoftgaard.dk/artikelanne.html>>.
- Ussing-Rosenkilde, Anne Phaff: [Oversættelse fra islandsk til dansk og engelsk af]: Friðþjófur Þorkelsson [Fridthjofur Thorkelsson]: *Litir íslenski hestsins / The Colours of the Icelandic Horse / Die Farben des Islandpferdes / Islandsbestens farver*. Mál og menning, Reykjavik 2006, pp. 1-160.
- Ussing-Rosenkilde, Anne Phaff: "Føllets fantastiske forvandling", *Ridemagasinet Equipage*, Nr. 5, maj 2006, s. 82.
- Ussing-Rosenkilde, Anne Phaff: "Når hingsten bliver til en vallak", *Ridemagasinet Equipage*, Nr. 6, juni 2006, ss. 51-52.
- Ussing-Rosenkilde, Anne Phaff: "Pas på hestens vejtrækning", *Ridemagasinet Equipage*, Nr. 11, november 2006, s. 46.
- Ussing-Rosenkilde, Anne Phaff: Anm. af "Apassionata". Show i Forum. 2006. På web.adr.: <<http://equipage.jubii.dk/showarticle.aspx?jcs=ad052542162c473eacdd18c3e284d0d3>>.
- Vidas, Marina: "Norway's French Connection: The Intended Reader and Subsequent Owners of the Christina Psalter". In: *Tributes to Jonathan J.G. Alexander: The Making and Meaning of Medieval and Renaissance Manuscripts, Art and Architecture*. Susan L'Engle and Gerald B. Guest, eds. London/Turnhout: Harvey Miller Publishers/Brepols, 2006, pp. 203-212.
- Wolthers, Louise: "En fotografisk vending i historieskrivningen", *Valör. Konstvetenskapliga studier* 4, 2005 (udg. 2006), Konstvetenskapliga institutionen, Uppsala, ss. 41-53.
- Wolthers, Louise: "Når historien skrives med et kamera – Fotografi som (dialektisk) historisk dokument". I: Jannie Uhre Mogensen og Claus Krogholm (red.): *Fotografiske dialekter*. NSU Press, 2006, ss. 61-80.
- Yde, Henrik: *Efterskrift til Martin Andersen Nexø: "En Omvendelse"*. Privattryk dec. 2006.
- Ørbæk Jensen, Anne: "Bibliography

- 2005”, *Danish Yearbook of Musicology* 2005, 33, 2006, pp.135-149.
- Ørbæk Jensen, Anne; “Kan man låne en opera? – Om værkbegrebet og dets udvikling”, *Bogens Verden. Tidsskrift for kultur og litteratur*, årg. 88:3, 2006, ss. 42-49.
- Ørbæk Jensen, Anne: “Niels Krabbe bibliografi”. I: *Musikvidenskabelige Kompositioner. Festskrift til Niels Krabbe*. Det Kongelige Bibliotek: Museum Tusulanums Forlag, 2006, ss. 731-739.

B. Tidsskrifter

- Orglet*. Udgivet af Det Danske Orgelselskab. I redaktionen: Claus Røllum-Larsen (ansv. red.). Nr. 1 og 2. 2006.
- Den Jyske Historiker*. I redaktionsrådet Henrik Horstbøll og John T. Lauridsen. Nr. 112-114. Århus.

